

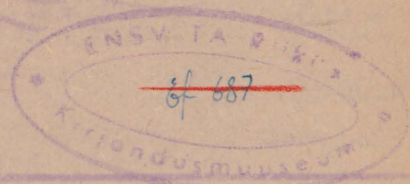
Löwe

1920/21

Aj: I 270.

LÄRK

N:o 1. Keskuudal 27 oktoobril 1920. a. Kaarti

Ennane mälestus.

Siidagi ei ole jäänud ilmas.

Umbes kakskümneaastasena noorimehena
sisis Julius Caesar, üks muinastest roomlasist,
Aleksander Suure sõja üs ja õhuse pisaralõuile.
Minu vanasema olid sina juba kuu maa im
aravõitlused, aga mis olen mina?

Ja noorus tuli põlv ja julgusest sa
tuid Caesar võitis ilmasõitja Aleksandri amele
erujaks ja andus kirjeldamata intensiivsuse-
ga oma ideaalide teostamiseks. Uue ilmakorru-
pasi ta mürsma lootis ümüütada sellega inim
sõja.

Kuidas mis on jäänud meile, meist seestist meid ei
ei mistagi! Olenult austuradaid, ei, aastakuhas-
daid kehtiv mälestus. Tah, mälestus...

Ja meidki käinud, meid, võlas eluga, keid
pala mund, kui jälle liis uus ilmavõidelnise kinnu-
nus. Meis oronuse elujäna, meirab kuu, väge
alvraist ahelaist palustlice talonise jessi, us-
kudas oma peitide siglossise, ja mis järel tal
vad jälle meid, võit aia, võit e. jättis meid
kes saavad jüüdma vast veel eluimise ja
leuste parte.

Ja siis oleme vähendat meidki mincevate,
ainult mälestuse. Ollidagi ei jän misist järele
miste mät: luse, ja midagi ei jää meile, mes-
tele, jesse mälestuse. Ja et ole keidest, misist
keidgi meist orõda ei jesse, sarnasuna argus,
süs ei jää meil muud saovida, kui et järele
meile jumalikuist aicajast nomusist igevene
mälestus, võrata ilus ja armus, saunis ja kõrge
palustice.

Jõrgus

Suure õhku.

si püha saikus sootavad, ouhutavad jied
saallõhustavaid, raskusi, raskusi ja mitte...

Päice rajut - upas vone; ah! kuis laimul - vone, ni
panane. - sääl kauges öhtol - pexsal varlu kalle pilor
rüncaid. - Sanguus eonol läie sikkid ja emade
pisaraid. - Vahisvood vhaatide hullisad ja lorma-
vaid murede mägiüle alla loorberide ja kimmide
mets... -

Korlavad surelikuude piirsoolused, kes asjata, piins-
vad talada önni, ning irasitised hirovilused lead-
matuu ja arusaamatuu põuest. Ohavad lardunud
taeva sini-tellu kuu - d ja taulevad taule -
önnest ja rahust ja elust ja väest ja võimust rau-
g. nuid suvi-öhtu tauleid.

Ning larduult vaalavas mägiüle tipud sinna,
kuhu cadus vaigus jamal.

M. de Garde.

Mu elu.

olla elu kuis elud sa vete,
Da lõpmata valu ning piin.
olla ilule rullar ja liid;
kuis öhtu veelema ma sin.

Õnn võimude ja röövitud lõud,
Vaid väigi kanda is saanel. -
Vaid alati haigus ja lõud.
Kest kurad loll is sa.

Ja loolused - kas on need jäänud?
Kuid kasinud pimedal eel!
Nad kasinud sinna, kas cäänud
On niidest adaru veel.

Kõrg, armastus - lenda, ei saanud
Kõrge õhugi ilal mu meel,
Alla armastust igäike põlgitud
Alla üle võib jääda mul veel!

Oh ilu, sa küstolud ilu!

Sus' püües ma raskuse end.

See kohasim nimi on valge,

Jah kätti, nii nimelau sind.

Vij kard.

Oh ilu elame.

Oh ilu elame, meie loolame! Meie elu puab alama
täis energiat, puab alama uskujate kõrgel naarile
algarale.

Meie tahame loolada, meie võime loolada ja
meie saame loolama.

Meie löö saad sama tagajärje riisar, täis luld
ka niidest kätti, mis enis ja valmis luld võitma.

Meie saame üles ussurgid ja saavutame uss-

mürgid, veel rahkem, meie loome uue ajajõrgu inim-
konna ajalaks.

Meie elame ja läötame; läötame ja elame. Meie
elame elule ja läötame elule, sest elu ilma läöta ja
löö ilma eluta on arjatu, tühine, rahjuline rogu
inimkonnale.

On mitu kord elu, siis peame ka kasutama
seda, ei pea mitte ootama, et liinid seda luvad,
soidid tein on elavad liivõimulised, kes lööd võr-
vad teha ja kes lööd suure laajajõrguga võivad te-
ha.

Elu, energia, löö, need on arjad, mida peame
silmas pidama, meie, kes uue algavad noored, läis
jõudtu, läis kosuvad jõudtu, mitte kustusel, lootuse
ta jõudtu, oleme, sest kes algab noorell, läinud ka
noorell. Mida varem meie läineme, seda raudem
võime läötada, võime luua, ota kasuks iseennale
ja inimkonnale.

Elagem elule ja lööle!

Löötagem lööle ja elule!

E. Villardt.

Loxi; nüüd ja missugune peab olema
talitlus.

Meie seltsi kaalukandjal läbisõidul ja seela välispidi

parohides, näib ka sisseal sarnane väli, annab, annab
nägu; ta ei ole midagi väerlusliku ei suspitsiooni
võltsitud. Ta ei oska kuni ei sõlmadele, aga väi-
miste, teiste sõnadega: ta on ilatu, soovita, sisse-
võime, korrald, ugi värske. Kirjutuses on naga
juttumise kombel seltanud. Mõeldud on sisse jäs-
prova üsiku isiku ülemaxaelne töö, et nähta-
varki naga pele oma ülevaates.

Kõik on naga pimeduspõli kohamine, kinni
ilmadega töötamine, ühesõnane, keelimeha. Si-
ga da läbivi puuduse iga võim, mis nii silma-
puudavad, võis teha, uasi viia jaurate.

Sõltuvalt selle, "kõrge" parandab, puhastab"
läbi, emalised võimad, võimad, et kuni sisse anna

Meie aegne ei ei jalge mis värskegi kestel läksud,
võimevõimad siltid, mis ka siltid värskeste mis siltid.

Kas aegne sisse lästi nii värske, annab, sisse-
mehed, et ei sündaks aegne suuvaldada, mis oleks
kohane meil, meie siltid?

Olame mis ise arenevad, peab ka meie aegne,
häälsandja areneva, kas omel ilmuvad meie
võimevad, püüded, ideoloogid.

Meie häälsandja peab meid, mis
meie aegne mis ka sisse jaurate, sisse alles võime

nimetada teda endi häälkandjaks.

Meie häälkandja ei või liikuda sarvestas ri-
saste kinnuilsate, nagu praegu, vaid ta peab
olema vaba, läilix, niipalju, kui see võimalik
meie alade juures.

Arvatavasti ei ke meie endi aladele liiga,
kui paigutamise endi häälkandja umbes järg-
mistest päripidi:

Sa peab ilmuma suuremas kaustas ja süs
loomulikult iluues meidugi harvemini.

Esimene lähikülg peaks olema põhivõrd kas-
tustusele ja süs nimetusele. Süs peab ole-
ma juba kahte peassa: Fluxinjandusele ja
organiseerimisele osa.

Organiseerimise osa jaguneb jälle osadeks,
nii mitmeks ja mitmesuguseks, nagu see meie
alade juures toimib. Seal võiks olla näituse-
kooli ja sellele. Tähtselt majalt õjuse kaustas
ja nõuda edasi.

Viimane lähikülg ole, põhivõrd sirjavas-
tustele, loimutase liig ja nihelele, j. n. e.
stiusugune peab olema, lõne!

E. Villardt.

Jaanipäev maal.

Juba selja laga on kannis kevad oma kiijel-
damata ilu, värskuse ja elujõuga, oma rõõmuole ja
tänuolega ja hulga pühaolega. Vennad! all tema järel
sõnomaie on. Tõhke suure eelte jõus me, ilma et re-
da etne tühelis: annud. Meie vast päev ära jä-
rele lõpmata sõjavõtte. Juba jaanipäev ära! Seltsme-
da) me. Märkama, et leevluse ilu oma kõrgemale li-
pule on jõudnud. Ka päike, meie eluallik, annab
kuuda ja teada, et idasi enam ei ole: jälle har-
kab ta end iga vähem ja vähem. Meie näitama
me tunneme, et ta jõud raugeb. Meid seda tüüa
kõrguse ja laiusse aega on inimene kallist mine-
viseid juba tähele pannud. Rõõmu ja tänu tun-
des oma ülespidaja vastu, hakkab ta seda aega
ühaks pidama, hakkas kalle sel ajal ohorit töö-
Et ta väljareenemata mõistusele päike ja
tuli liigida? suguluses näiteid olevat, säält is
tuligi su, et ta in. luga seda aega hakkas au laua
ja pühitsema. See muistne päikesi paha, mis ilu-
mine. silub ühte umbes meiega jaanipäevaga.
Sellest tulebki jaanitulede tegemine ja selle
kõrksamone ja lõbu veel jures. (järe me).

Väljandaja: Kaare Oppandi Selts!

4. Hõljapäeval 17 novembril 1920 a. Täastar.

Õipio.

Ei ma kurda keesumetsas
ega mäe peal männikus;
ei ma suigu soos ei rabas
ega paju padrikas.

Wühin kaunis karumetsas
loodamal toomingal;
laulan saladama saladus
ja sa heljal heinamaal.

Minu laulu lahkelt kuulas
kuldset ajal ustlane;
kuuvenakel oja äärel
olin trüöst'jaks temale.

Seinazin siis lepa rõõsus,
nurme äärsed nõlvadid,
kõplis laia kase ladvas,
aasal, armsal allikal.

Päeval mäisa nurme serval
püüsin ma pärnapuul;
sääl siis kuulsin kurvastusi,
vaatsin nende vaevasid.

Õhtul oja annu äärel
pihtakasse peitsin ma,
Igal ääsel sealt siis hüüdsin:
— Üksa, ustirahvas, sa! —

Mina kuulsin nende nuttu
õhtuhal hämaral,
nägin ahastust ja valu
vara kuldse koidu aal.

Kui ju pääses valgu helkis,
hullis neiu ukse peal,
tema lmapisaroiden
lugesin ma titti seal.

Waskund on niid vau ja vatu,
oryaõhked iestimaal.
Arvad karikas ja elu
Kehvite valmu väel.

-5.-5.-

Igavene mälestus. (varg)

Selle ideaali arjuna lõõbame kõrgelt julge
laotuse purje, vajutame sügavale mõled ja aru-
me sirge selguga ja julge pilguja, kindlal sam-
mal eesil tuleviku tundmatute turrjal. Jäägem
õiglasiks ja astuvasse oma ideaalidele! Olgem lõ-
ssid noored, kes mõistavad kõigi arjade jahtlau-
set: Meeste paralt on tulevik! Et seda saavutada,
jäägem seks igavesti noorteks, noorteks hinge soo-
lul, kuigi meie seha, see meine keel, vananed ja

rohterid. Aga tarmumised elagu edasi!

Olgen tormit, organud noored, nende vai-
mude nimel, kes te kogu talu lapsina ilma iiri-
kult ja õnuta anduvad nooruse õnnite mõju-
mõeldo!...

-5.-5.-

Mälestus suvisest koselivahesjast.

Jätkasin vairselt lüüakinnal ja raatasin ühes noo-
re männisea peale, mille mõned pallid soolinnud
hõrgasti häälitseid. Igar... Mis peaks ma neid
teguks hakkama?

daabast läksid süües lähemasse lepicusse, seal
nuid söövad saagari, - seda ma ju teadsin. Nüüd
on aeg midagi alustada: kas o'ju tegemist või mi-
dagi muud, - Mis peaks küll see Oskar süües tehes
teguks, et ta süües ei tule, ta teab ju emiti, et
ma, "Põlsemäel" lambarajas olen - korraga küll
mul kena mõte päist läbi: kas Oskar ei rääkinud
midagi Päide tormist! Jah, sellist ta rääkis. Aga nüüd
tean ma emiti, mis ajab igavuse minema. Ma hak-
kanin süües vaalitoru tegema, süües on ju muusimat-
taid ja tallet. Sedamoodi tekitab kätte ja hakkasin
suure korga vana müüki latti koorutama, mis

liivamedajad talvel iga liivraaga kaldale kuhja on
loopinud. Kes kõige tuliseimat tööd hakkas Sammi
mu selja taga hakkama, jäi aja koke järele vait.

Saad: tühikü pöördus. nägin ma oma ~~tuttava~~ seltsi-
se Helli, kes oma taamba karjaga ka „Sibaumõeli“
tuli, Sammi lundis tuda väga hästi; seltpärast ei
hakkunud ta palju.

„Tere jõudu“ küüdis ta juba eemalt; Me võtsin
ta terwituse vastu ja tahtsin parajasti küsida: kes
sind ka mõni aja tagant kodunt vähe ajas? kui
juba tema küüdis kostis: „Mis looma sa va, Merita Sari“
selt liiva seest otsid? sul aga nina maa poole näte
puhku, kas sa näe ka, et äike latemas, vaata kuidas
välku lööb!“ Pikkamisi tõstsin ma aua nina üles
ja vastasin ka, kas see äike siis on „Oh see pole vajub
sinna „Valibus“ poole, ei see süa tule“, vastasin temale
Wassalt sain ma see lotti kha, et sama jätta jätke
kui korraga minis ja „Metsi Kelli“ kari segi sallas ja
süs algas niisugune kantsel, et pane kas või sõrmed
kõrvu. Kõik, terve lammaste kogu segas ja kas vanad
lambad otsisid kuni talli, tallid vanu ja ise kisarid nina
hirkas. Pisat hitjav nägin, et minis kaja ühtä „põõksise“
na sarvedega oinas, Valis, kaja ülemaga rüüdu koris
kõrvaga plusselaid ülemis oina sarved kikku.

Flaxsaxal kuulis ka Valti ja ümber pöörates alles ka
muller. "Näe! mis 'Nigru' laskis kuu saava sönniga lö-
nelda, noh küll ta niid saaguda saab." Oivad viisid
kaugell jooksu kerge, ja siis käis kange hoop musta-
sarride pihla, nii et lollad pookusid. Need lambad
ujasid aega endist viisi pilli edasi. Korraga hakkas mi-
nu, "erija silm" taganema, taganes erija sögava liiva
augu juure jäällis, mis oma erija poolt kiipsi jär-
ve surnuani oli. Ka ei peadunud selles augus veri mi-
nule alatas ta rinnuni seal käisin ma saagidestki
suplemas. Vül üks söva hoop ja suure sarve, mis oligi
pahtis augus. Valti jooksis augu kaldale ja hüüdis selli
muller, "Saa, duh, ruata, mis su sarnix augus lüh, kont-
sit rii et veri mudlega sarnix lõhet ja ise mürg naga-
ras!" Muudugi lätsin ma vaatama, sest kange ve-
solin teigi mulla nii head mull, et ma ka Valti oles
kõitnud auru lükatu. Värne viinas, kes nii õnnelal
kambel auru sarnix, oli nii mudane ja must, et
lambad teida põsa L'ava ei tunnud. Vähe aega
jooksid need ka ust kui juudid pidulilõhise ust,
süs said nad auru ja liisid rõie vaatama.

A.S.

Kevadine õhtu.

Kes on kevadine õhtu, kui päike oma vämmuud kü-
ri soadab vee pinnale, mis siis nagu tulelegi päiksele
osatu särab. Kui rõõmsad on kannad saajis vites,
nad ujuvad hulgana koos ning kõik vesi ümbondab
nende ümberist.... Ma kuulub, kuid kannade laul
ei vaiki. Vee pinnale ilmub õrn udu, mis ka lihtet
roosiärsit männikut katab. Tähi aedu vilguvad tä-
hed, ning pugelduvad vus.

Õo lähem. Juba kuulduis männinust rõnulle
huicamine. Seest tõuseb metspart kisades lendu, ja
lindab kuresti lähemale, ning laskub vohi kannade
seksa alla. Lõhetab elivad kannad vaikivad ja
peidavad end vee alla, järd jättes va pinnale rõn-
gastainuid. Kuid varsti kostab nende laul jälle.

MS.

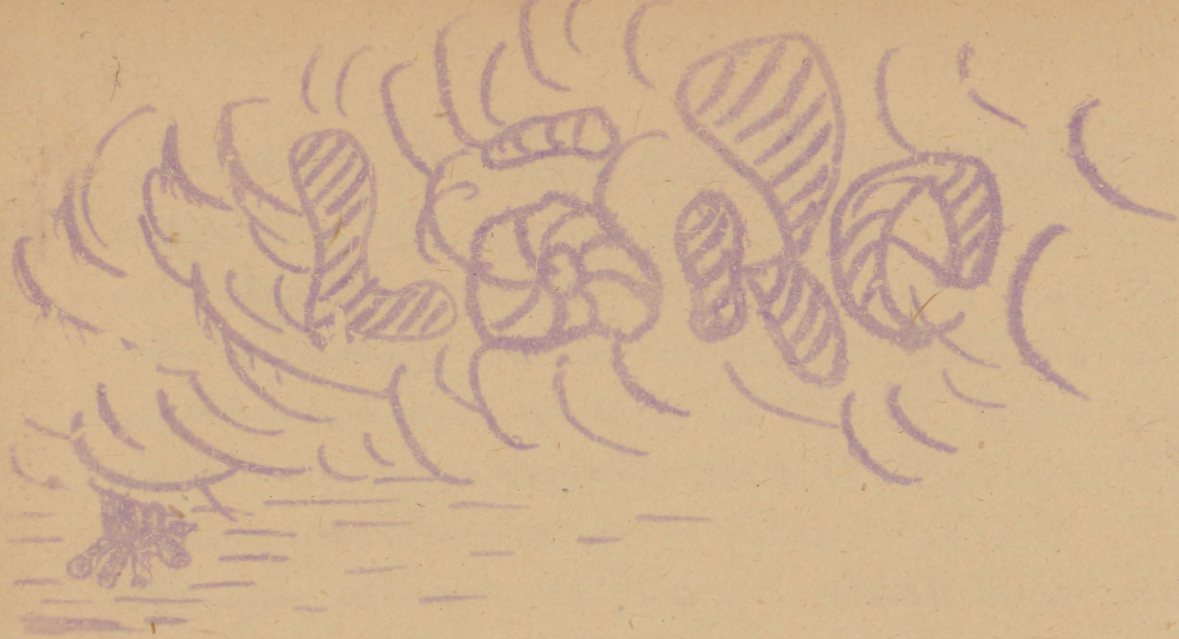
Jaaniöö maal. (Järg.)

Tähe teab küll meie aegne inimene suurest jaani-
ööst muistset tõhtsust, aga sellest keelimeha ei annu-
ta ta seda remmit mitte. Üle terve meie ainsa
sõdamaa leigivad jaaniööl lugevata hulgaal
tuled, nagu täheksa mustarast igavikust särades

ja meile talitades neid saaninoid ja kallimaid muist-
se mineviku aegu, kus meil ei olnud keelneid vahalt
emi piiki pidasid ja jaanituleksid teid. Väike on neid
neoni, kel meile tuleks praeguse jaanitule juures meile
esivauemad, kes meile aselazadade koorma all ains-
väikese aja endi kombust ja usust alal on suatnud
ksida. Jah, neile pole ju seda loomiski teada ja
mälustada. Ja omati on see nõnda tähtis, see loom-
ne, see mälestus omale augetul ja vaho det. Ja
lüt on ärarääkimata armas ja kallis.

Wäikene jaanitöö... Tänu kogu katab õige, mög-
sid, nuumi ja niite. Täikese noorema venna-
küüd tungivad läbi vete maa pääle, suudlevad
uimuvate lilledet silmid sosistades meile midagi vä-
ga ilusat, armast kõrva sisse, sest lilledesd nana-
vad, nagu mängisid ja ralloleksid meenolega ing-
lid. Kännilind unistab enda laulukunstist, millega
ta kogu kevade kestis inimisei vaimustas. Päline-
tamm imestub kinnajäi kollaste ilu. Korraga ärata-
vad teda konna mähkist aerude läigist. Noor kasa
kumardab end tammene lähemas ja sosistab oma pe-
nime häälge: - Need on ju Eesti noored (Tõrjuel)

Väljandaja: Koeru Öppraile Kuning, Järvala.

F: 3. Laupäeval 4 jõulukuupäeval 1801 aastal.

Oleme tulevikulapsed.

Kes olime? Kas olime? Kuhu lähime?
Milles olime?

Sügarad on küsimused, väetimed vastused.

— Olime meist meelisel perustamisel, lõhunnise, põlvumise ajajärgel, loome orjaste riigist, k. is aastaradu käiperdelt algvõla, tulevikulastele remaluse põhivõla.

talune musta maaviku rõlmas ja toime
olevius, mis pole helgem minevikust, vast veel sõ-
gudangi. Omapäsi, kohusetunde laigidus, mu-
reta ehpäeva kõisik ja vallale päästet muisi-
sust kired. Need on oleviku tegurid; nüsugune
on müüdisaja tõelisus. Soodum ja kamona...

See on jõulu süga, võimutu vägi, mis ei
jassa lahti kaida elu test, mis määrab inimvää-
rtusi riimnendix-rassaga. Selle oleviku põlve ku-
jõud on nagu nüstina rõhi, varavarisend vi-
li, mis hävit unneagu, eluälisanded täitma-
ta jättes, apul. inesmürgituse karikasse ilu-
tumalt, armukemalt, haledasti.

Kas peame meigi lämbuma see un-
mistades, kas vara varisema, jättes läinud
inimõlised? Kas peame lasema meigi
pra jõudumalt nõrgu, alludes ja andudes
nõrgu väiklusele, ajavõimule?

Ei! Tähtsust ei!..

Just meil peab asi ja teadmine, et
tähevi on olevikust suurem. Meie päevalt
on tulev! Meie päevalt on ta, meie päevalt,
see põlgum oleviku tähtsust, väärtusitust ja

abitust. Tõstame kõrgelt julge lootuse talle-
purjad, saagem ja jäägem hingelugevaks,
ahkera ja vaskkera. Tugevaks lootele hõlpsalt
lõõsise süvenemise kaudu piüdxem kujuneda
harmooniliseks isiksuseks. Väga alvise põhnad
ja kõnrad, vastu lõõsvõtte päikeselle, kuld-
jaterale tulevikule, mille ise rajame, ise loome
ilma, ja tõe, ja õigluse, ja rahustunde alu-
sele, sest oleme korred, tõe julgust, tõe
kõllest eluloost. Ei suuda halvata, ega
kammitsas teida meie, ahkerid ideaale olu-
se närusus; see jääb meist maha, see hoib-
tub nagu seekimull abitamalt lõõsides.
Meie siht - noorte siht - saada otstarbeko-
hartere eluleguriters, kes tunnevad olime
saina oma äkolekut ilu märgavas loomis,
see teavad, millise elada.

Tõrmaxem edasi vaimustuse, usalduse
avastust ja särasilmil elu, tulevikule poole,
kandis endas iluõnne, armastust, eluõnne-
mist ja isikudrusega piõndit julgust, vas-
tu kõrgelt ülesannetele, sest oleme tuleviku-
lapsed.

"Järvaku" 1919 - 1920.

Nüü süüame enda Ühingu aastapäeva
el! Aasta on sellist mündas, küi illu ärkas Jär-
vaku. Võrkus, vaimustus ja lastus ilusa tule-
viku pääl - need olid Ühingu ellukutsesjed,
need vürid Ühingu tema tegurajal läbi
rõigi taxistuste ja raskuste. Suured olid us-
mõrgid, millide peale päädsime - suuremaks
on nad kasvand. Palju on tagajõrgi saaru-
tit - palju jääb veel saavutada.

Ühing on töötand täis energiaga, pole
peatand ühegi taxistuse as. Elavaks on jäinud
vaimustus ja elinimise näite Ühingu ligi-
sus ja nü idasi keskes avanuvad ilusad tulevi-
su perspektiivid.

Ühe laialise ja mitmekõlge tegevuse
hõlkestamisus on Ühing asutand sertsjoone,
mis erialadel töötavad. Nü on asutat mojan-
dus- ja karskus-sertsjoon, asutatul on praegu
spordi- ja kirjandus-sertsjoon.

Ühingu häälkandjaks on sekapirogra-
ferit näidatxiri "Lõhe".

Et olla ühenduses ülemaalse noorsoo lii-
numisega, astus Ühingu Tõrta Eesti noor-
soo Liidu liikmeks, mille koostajast ta isiklike
kaudu osavõtnud on. Nüüdseks tegi Ühingu
inspektoriks Tõrta „Noorte päeval“ kuulus
müüd Ühingu liikmed sest tegelikult osa võtsid,
järelevaldes praegusajal spordivõistlustel.

Pääsosalikuid on peetud 24. Osavõtjate arv
nuit on alati rahuldav olnud, mis parim näi-
tus noorsoo liikumise osavõtmise kohta on.

Ühingu on liitunud, on taajärgeid ja
liitunud, nüüdseks see liikumise tegevus-
ajal võimatu, loomine, et see jätk ei kahane,
vaid il ja kasvaks, et võiks kõik usmargid
hüljaga aamtada!

H. O. Ühingu „Järvla“ juhatus.

Teadum, mis meil tavis!

(Tõrta ühine)

Kõik päevil pehitset kogu Öppurite Ühingu
„Järvla“ oma isemest aastajärg. Järgnevalt,

et see pole saageltki julmus, et kaasa õppivad
naaised ühingu eestkannu mõlka üles võtsid ja
kõnes loogis, et - et see tingimata vajaparane
oli. Ja sama soovitas ühingu tegevuse. „Taruvalä
on (jõuga me võeldas) väga suur viljapõlv
põlvast, mis loob rohkelt võrseid ajal. „Lõhe“, „Tä-
lu“, arvatavasti sordi osakond j.n.e - kus need
ole ühine võrsed, mis ilusad õisi ja maitsest
vilja kannavad. Vaadeldes lähemalt ühe ühise
võrse „Tälu“ õisi ja vilja.

„Tälu“ arutati ühingu poolt käesoleva aas-
ta kevadel kooperatiivi alusel ja seati lühie
andluse ühingu liikmeid õpikabinõodega varusta-
da. See samuti oli tarvilik ja õnnelik ühtlasi.
Taruvalä soovist, et ühingu liikmeid lihtsasti
ja raudteist umal asudes äärmiselt vähesed
oli õpikabinõode muretsimine. „Tälu“ on selle üles-
andega innelikult hakkama saanud, nõnda et
ühingu liikmed mitte üksi tarviliste õpikabinõo-
dega varustat ei ole, vaid et need neid alasti
odavamalt said kui tarukinnad sel ajal olid,
regule kuni 200%. Ja sellist koostamata on üh-
jään nõnda suure, et praeguse ühingu aasta-

Pile „Lõõre“ toimulase loomusse.

Sündume Järvola aastapäeval. Jõe-
pää aasta seltsi elur on jätnud palju, millest
vaikimata ei saa meiega sammuda. Silmabri-
kuu esimesel päeval alustas selts oma tegemist.
Oli korraldusel ilukirjanduslist aegkirja välja-
anda. Valiti selleks kolmelüüneline toimetus.
Kuid aegkirja väljaandmine oli äärmiselt
varendet. Pile lasid igasugused abinõud
aegkirja peatundamises. Väheses suures raskuste
pääle vaakimata ilmus aegkiri pealkirjaga
„Lõõre“ N. L. Kakerõmmusvües eksemplaris.

Ei suutnud küll rahuldada meie nõu-
deid se varti keha sisuga „Lõõre“.

Lähenevad ja tõi kaasa ka suu-
ma postkõidmise ja aegkirjast lugupidami-
se. Tõliti huvitusega kaastõid, kuid pää ror-
kus ei seisnud mitte selles. Raskus, millest üle-
vaakimata nii tõesti kui voimata, oli sehapiro-
grafi muutsemine. Oli loimetud ainult
tüüsi, ja sellegi pääle seadeti nii palju, et
seadles rüü nurumist ilmus. Ei ole küll
unne panna, et aegkiri tõliti siinse mitme

kirjaline oli, mille üle lähti see tükki ilukultuuri
reuldas.

Täli sügis, kaotas kevadise mulje ja elus
tas veltis oma tegevust. Tänuksime kord nii kau-
gile, et saime korraliku schapinograafi. Kuid
niiid kasus ta pääl nii palju tööd, et vares-
ti uus lindi muutsemisele tuleb asuda.

Selts lasub kirjastada toimetusel aegkirja seits-
mekümnes viies exemplaris iga nummrit; peale
selle on kirjastet põhikirja, programme, kätsekirja,
nii et märgata veel toimetuse tegevuse elanust.

On aja merde varemud aasta küll muut-
nud vähe paranda, kuid peame loovust tuleviku
pääle panema. Tõst uus aasta ehk kaasa
uus viljakama tegevuse nii et „Lõkke“st sündi-
nud talilugid paistaks üle Munamäe tippe,
paistaks üle Emajõe laanete ja nende külgas
paistaks Kalgivalle kallastele.

„Lõkke“ toimetus.

Heidame jaid, Lõkkesse, et see ei ruttu!
olgu meie händsõna. Niiid kus juba

"Lõike" kätkestav viing on söörmise tungimise, kus juba Lõikelöögid vaugeli, üle mütse, aarude, üle kohavate Enajie lairede ~~ku~~ kuma kistred, ei kahi meie käsi ukseuga rippu langeda lasta üldes. "Meie alme kül- lali leinud, kuhu löised ka niisalu!" Ei! See alms üleskohus. Siin üleskohus! Kui tein halutsuajaid ootama jääme, siis me ikka külna nõrvame.

Meil on lõike tõsist lööd müüdas, arastapäravad alme vaugusid kogunud, "Lõ- kesse" kistred, et lõikesse ommiti valguse ka- raji meid tembritava hämaruse üle, et näek- sid hämaruseleppesid meie "Lõike" tulipenaseid lööki, et lõikesseid rõõmu valgusest ning out- lareid appi meie rasele tööle.

Seuete teatliga alme väedolneid, mis tahes ~~peetud~~ meie "Lõiket" jäljitemalt soo- naks, mis ei sallind söörmise tungivat jaos- tava raitse lõhuda, ning ei ihaldand kunagi näha tema veripantareid leasi, kumavad meil- lahiseva mitra rüüal. Algid alid - kes laht- id ise olla kui lõikesseid salajased mitra

vargad põrguslikus metsapimeduses: Elada in-
dile, elada oma saatankilele himudele aaslike-
le, mis pitutsid ööpimeduse salajase kati-
all.

kuul läks võrta vähemalt ora võita
neist laulist, mis meid tahsid laiali paisa-
ta ööpimeduse võrku. Olime seentunud seala,
mehise energiaga on see meile õnnestanud,
meie sihid sirgumiseid valguse „Lõunale“, mil-
les tahaks varisuvad haled vias teise jäu-
le, mille valgusest isegi tunneme sooja hoo-
guvat rõõsk-priskile nägudele. Kõik sil-
madest kassat elujõud ja väsimata taht-
võim rohkem ning rohkem koguda oseri
leotvate luvide ümber, kus kannavad laiali
sõdemid, millest häguvad sõnd tuled, mil-
le valguse säresse kasvavad egoistlikud püü-
ded. Rõõmude templitis võime joetla-
linalt mõelkada organiseerit Kõrre asote-
erimust aastapäeva ning münda. Heidame
puid lõunese et see ei kehtes! vased laga-
nias saunas talimereis, mis hävitab näin va-
rumad vanad, mis mügitab kõlbi tõelis vahula-
vaid kultuuri taluise

K. K. K. K.

Mul puudub kannel taevakõlalinu,
ma olen sõhin kõrgis reobades,
arg, vaiane kutsumatu külalane,
kes väljas kanna süüis uuse ees.

Süü kuulsin tormi võimsat lauluaari
ja kõheselgit helkenuiget vüit
ning tuliv süü, main elu ari...
Et küsits, mis otsin mina süit? —

Ei midagi, alla lähen kuhu teie:
mu silmad jäädvat valgus rõha said,
mu kõrvad need ja laava helinaid,
ja sõnad igavused jäävad onule.
See taevaeis nüüd hingus helisel
ning raskit elurada rüguis teie.

-8.-5-

Wäijaandja: Koeru Oppurite Ühingu „Järvala“.

N. 4 Suurespäev 20 jõulukuus päeval 1920. e. aastal.

Mure mustas lüvas.

Mure mustas lüvas
mines ümber käivas;
armas haiget tege,
õnnelõng läes sufi.

Mure mustas lüvas
rõõmu ära võvas;
rase riik on riinas,
kõrbus minas hinas.

Mure mastas tiiwad
lehidarad, lüüwad...
Kurbus mäslust halvab,
rinnas põleb, salwab.

Mure mastas tiiwad
rõõmu ära viivad;
armes haigul teigi,
õnnelõng lüäs suji.

-S. -S-

Ygatsus.

Sõnn! kui suure igatsusega soolan ma
sind, vaeveläbi sünn aastarattade rämpsus.

Si ole sünn ihtegi valguse kiirt, vaid koku-
las pimedus ketab inimanna taavast.

Si ole sünn vilkumas ihtegi lähti, ei
ole keegi ei virmakäsi.

Si ära sünn lörtsu koitu ega päikest,
vaid ikka ühe: pimedus!

Sammas kolelomas pimeduses seisles
tuultu ja hirmuamata lormide halumist kumula-

tes-tannen nii suurt igatsust sinu järel se
ütinallis surm!

John Tonvald.

.....

Summalt seisin lahtisel klavri aenal
ja vaatasin kangusse. Selges õhus rünnendasid
tolmukõhmed ja lendasid kuni saled kuulijoo-
hangud. Silmapäänd sinetas mets, suu ja paas
Sõlmusel tal vurisid vanur küünega edasi mö-
ne käla karjapöisi või tõõmhega, ku vana
kulunud laulu väsi jorotasid.

Nõiid õhku ilust, vabtsin oma ette,
kuulmata mis sindis mu ümber. Üksildusest
suges mind kuuji. Kes? ... kuuji tuli sam-
mude vabalt ja raskelt, nü, et põrandale
lauad iga sammuga all raskusid ja kägitsid.
Pöörasin näoga tüüja peale, vaatasin.
Tema... Jäta mind äksi, palusin tulijal.
Ta löös. Jäin äksi hämarusse kuhu kade-
sid sihid mul ust, kuhu uppusid unistusi.

kuus. Klass oli ehk haljusega, millest see
raas vaprast noorus, näem ja unistus

Hämbas malle endare pöngade, lillede püüjo-
ud; hõnnes. Keelitatka oli pime, kühki, näni
laps pääle minu uilis süü, sääl, teas viltka-
de, söi laulu jõutans, el aega võta.

. Uuesti liinavaid aana lakti ja jäin
univõlmi näiduvase kuu valgusse vältima,
kus ei püü kunagi igarus. Värvava luskasid
kased kui vädinud vahisoldatid rüümal sägij
sõl.

Need kased olid kui jõulu kused mille
küige kinnitid latum, mis värvide, launeta-
de vastis nõukasid valgusküni õhe.

. Kauguste tagant kostsid hääled, mis
aeglauul, jõudult liginesid ja kavasid, kaja
aga sätlus mona kõrvus.

Teistku öö Oka oli jaks ja nüsse. Al-
delt nervis aar üles, mis tungis läbi õhukeste
rüüt.

Külma

. Need lühvad ja laulavad.
Ma tõtan vilt vastas. Minu vattel, kui nä-

gin kummit ja koma lapsi nü lohkeis, uuo-
ralavaid nägusid nägin siis kiist korda; tüge-
väpõigistus; k. zilt here, here.

Tõlgas raagi külmenes, muutus pimeharmas:
ja pausus auru nünkad kummutasid põldele.

Alustime lupp, kus oli see ja valge; enine,
süüne pimeuses oli pehmet kangile, kangile.
Päik jutt ja naer, jões ja talitus kaitis
sübe, kõrvulaukude müra ja vära, kus oli
sü kogu.

Paugus sünnas jutu vestmine; väi-
mus oli jura laconna järel kallale tüksi-
mud; ka vägise zules silmad.

Kitkas tuul sehistas puie laurus; taevast ka-
rutand pilved süa, süna, ähvartades kureusse.
Ilmapõrilt ventos. Sünnel helist kerkis vere-
tus ja lillatas laurus. Alhins müra raaga
tundes hironu tormi lõuast; tugjvasti
pandused sünnid maani, ähvartades mustuse.

Väinult, univina lõiguesini k...
el vähe puhata, kui väikene ei ununud
enam; ka oli sel k... sünnid sünni lõpu.

ärksal vara nullis ja segal rahalist magajat ema,
kes talu naeratais käes vastu ulatab ja teda õrnalt
suudleb. Vaalamata väsimuse ja kõige päevase tali-
tuse päält, naeratab ta juba vara hommikul töös-
töö lapsele.

Alles näidustlik kaha peletas une ka-
minu silmist ei tea kuhu Suure-
päraliselt säravas kastetilgades hommikusel häma-
ruses, rohi värisel, kuid kinamaks muutusid kas-
tilgades heina ladvas; nad värisid ühes ladva-
ga ja kukkasid — kadusid . . . nagu vaise-
lapse pisarad palgeid mõnda alla, mis kadu-
sid rõõmu ja kurbuse rägastikku, elu ras-
kemate lahingute väljak. Nii rangis ka see
hommikane suurepäraline kaste libade küt-
kestav mäng. (Kõik noovid: „Naaruse“)

Millal sa tuleb?

Üks!

Üks! olen ma! Üks! istun ja mõtlen — unistan.
Üks! on minu eluohd, lahutat muust ilmast.

— Üks! keerlevad kõik mu mõtted: Tunnen
olevat end pilkava pimeduses — üks! Tunnen end
eraldatuna, mahajäetuna kõigest sellest, mis nimetet
tunni inimkonnas. (Lõngus)

Jõura Öppurite Ühingu "Järvola"
 12 detl. k. a pidu Arusaane.

Sissetulek:

I. Piletimüügist:	-----	6055.-
1. I rida 7 pil. à 40.-	-----	280.-
2. II rida 20 pil. à 30.-	-----	600.-
3. I plats 80 pil. à 25.-	-----	2000.-
4. II plats 35 pil. à 20.-	-----	660.-
5. III plats 15 pil. à 15.-	-----	225.-
6. Siisupl. 87 pil. à 10.-	-----	870.-
7. Kõõda 2 pil. à 15.-	-----	30.-
8. Tants 189 pil à 10.-	-----	1390.-
<u>I. Programmidest</u>	-----	1551.-
<u>II. Konfetti</u>	-----	177.-
<u>III. Amori postist</u>	-----	579.-
	-----	<u>8332.-</u>
	Kokku	8332.-

Taljaminek:

25 porg. valget paberit à 75 p.	-----	15.-
3 porg. halli paberit à 375	-----	1125
7 porg. valget joniist paberit	-----	850
80 porg. valget paberit à 75 p.	-----	6000
1 porg. artikaaone paberit	-----	25

5 rehvenduse vihma ä 4	35-
1 praogen onlipaane paberid	25-
4 praog. veevild jaanistapaberit ä	66-
1. praog. rohelist	22-
4 suurt praogent südipaberit ä 7-	28-
6 väikest " " " " ä 3-	18-
2. praog. südipaberit ä 10-	20-
3 paari näppraileu	15-
4 praog. jannitapaberit ä 8 ⁵⁰	34-
60 praog. kirjutuspaperit ä 1-	60-
11 naela petroliumi ä 20-	220-
Keemilised piduluka paberd	20-
Düümängu honoraar	200-
Naamatute saalmuse kulud	50-
Kõiki tehtud lamki klass	25-
Käterõõnate pesemise ja sup	10-
Saali vür	605 ⁵⁰
Klassi tass	25-
	<hr/>
	Kokku 1598 ⁵⁰

Sisselüües . . . 838⁵⁰
 Väljaminek . . . 1598⁵⁰
 Pehas ülejään 6793⁷⁵

Priide Kaimsonid.

Järvala piiriköhtal ellekantaan kupa laul.
(A. Mäkinen ja muut)

Uudistimaa: Uudistimaa olen ma,
sata vuotta vanha;
Koskeltä seakki sekaan igall postit.
Kuntujult ju kannat see mit kodit.

Kuntujult: Olen kätäl, mäisä käin.
pöytä asju ilmas näin;
tean, kus naurat, tean, ket seassa kibe muut.
Tallat kõigut vängit kaalaa kuntujult.

Seppäimä: Jaa - jaa, nää - nää,
ja palama, te väikse,
äi kallelgi silt väikse.

Uudistimaa: Kuntujult, mu sõbrake,
mis laul müisä foun koskelt?
jutusta see võrsatid uudistid,
kuulid, salastusi, sõnnoisid.

Kuntujult: Uudistimaa, kallis oon,
lai see tee ja kallek piinid

kaku sammul meie noores alla nüüd;
hukas ajas, põrgu lähvas hingis kõik.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishima: Almas alla jutustus,
isemeks kõneldud:
lastel koolis hirmus viletsus,
ruumid sandid, puudub valitsus.

Kaalujuutt: Aumonajürid koolides
istvat lugitoides.
Klassid rõõksed, laagi mäda, palju paari
raisatavat meelitumalt koolis nüüd.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimur: Hull see asi isea küll ...
(Nända puhub rahoa pill).
Aga imelik, et mädas laes
luguust kui lubjakivi paes.

Kaalujuutt: Ringekarjus ribudaid
valas häda pisovaid.

Vandersellid lähimokad aina säält
tulvad ja tõstvad tõrkumise häält.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimur: Aga kes need kiltide
tõstnud tõe ja karakuse?
jätanud omaasum, laiskuse
valivad sihiks tõe ja julguse?

Kuulujutt: See on tühi naine ja laim,
ära igand aja vaim.
Tulevikku tõusur sugu hästi teab,
kuhu eluvareri rabast välja veab.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimur: Ülle, sõber kuulujutt,
mis lähendab su, Tulu' jutt?
Pakarüüni, saapamääret, vett -
ella nende veevõetist.

Kuulujutt: Epilaud piigada
pole enam endiselt.

Ei niisid saagi enam kauppa osta, peeti
kõike kasuga vält saada, amast käest.

Refrain:

Jaa-jaa, noo-nos, j. a. e.

(Järgnel).

Jaanipäev maal.

Oisid verjus on noorte last ja nende, rah-
jastest kõneräändudest vaimustatud. Need ne-
luse maad sävavad nad edasi, üs lüxatexce
laotrik kaldale ja noored astavad last välja.
Nad sammuvad üs tein kõval metsa teid
mööda koda poole. Naha haag, mis jaanitule,
juures tekkis ja meeli ütendas, on ammu juba
mööda. Mõlemad on coguni löüud. Oli ja see
võimane öhtu Victoril maal luttovale juures vii-
tida, sest jaanipäevani oldi teda koolust ära
alla lubatud. Juba hümme pidi ta ära sõit-
ta. Noormees saatis jaanila kunni väravani, kuna
ta üe naabri talus oma koolivenna pool elas.

(Järgnel)

Väljaandja: Eesti Kirjanduse Ühingu, "Läbi aia"

№ 5. Esimesel ja teisel päeval 1920. Teema.

Jaanipäev maal.

(färg.)

Sün seoviti üksteisele hääd jaanipäev,
nõomurinat tulevikku ja peatid jällenägemist.
Kul üks tuugu säe pigistlus, jumalaga jättes
pilke ja ta loogu. Jaanila vastes öie värsaval
kõnni naarmes püüde vahete kadus. Mõind
astus ta rappa. Värsuun oli suur. Tä kuter
vaidin ja uinur varsti.

Jäha hommit. Praegu lõusned jaan
nysid, väide hiitil. Jaanisi arva ühtli-

na vahelt lappu jäät magaja näole peetama,
just kui tõlkis ta keele, mis see noorale
nais rääb. Magaja huult lüguvad, ta rää-
gib midagi. Piire kuulatab....

- Viktor, miks sa... -

- Tä unistab omast häst saetjast, -
laerub päisus xär ja rändab eales.

Piire näise täna isirami andishi.
maturu alevat; juba jälle vestab ta ar rest
sime. Sõal lamab voodis lahtiste sinadega
naomise. Ta on rahutu ja mõtleb. Kõin läht
ramad juhtumised räävad ta vaimusilme ust
võet ralemini, xei v xinos mäida. Tal tuleb
mele, kuidas ta lapsena oli mänginud, kas
vanud, see jaanilaga tultavais sarned ja
võimaks see tänane jaanitõ... -

Aasta on mööda. Jälle on jaanipäev.
Sõal on oma naumimoi xiter, aga ta leinab.
Piire vaatab minoraarstest mõidu Viktori
leia aarast sisse, aga ta ei leia süäll enam
unistavat noormest. Kõis aaral saristab
talle: - Viktor on surnud; kas xis ei ole

sulle väärinud? -

Ka Jaanila lüppa vaatata päine. Tä
liat süält leinava neiu. Ei näinud länava
Jaanila, naga mulla, jaanilale, kus noora
kõisale pillinaari pidasid. Ei kuulnud ta
ree sõbrannade kutsumist küngile tulla. Kõõma-
ta, pime ja kurb oli taale Jaanipäev, - see tähtis
päev, kus kõinide hingid rõõm ülendas. Ainult
mälestus ta ta hingis nullustest kaunimatest
ja armsamatest Jaanipäevadest ja trüstita ta
leinarat kurbust. Need mullused Jaanipäevad
olid taale niisama armsad, nagu meile meie
võisade emadki.

Mõlemal on ormas ainult naunis
mälestus meistest kuldsemas ajast, mis saad-
sid meil praeguse Jaanipäeva ja lüta saat-
vate rõõmude ja lõhede kehastab.

-5.-5.-

Uusi!
Uusi!

Mis minuvinu, rõõmu ja lü minu laavad ka-
tab öö... Pärast pime, must rohkem ei.

Oo.

Teist seda roledet pimedust süra ma üra-
si. Tessa! ei laman; laman purustit liigete-
ga, ardate otsustavat lööki süurult, vägevalt
pimeduse vaimult.

Pimeduse vaim!

Suur pimeduse vaim, miks mängid näe kalasta-
mata viletsatiga?

Vaata, kuid sahvatab näe tülitan, kum-
passimat pimedust, silmapilguks täiesti rõt-
ule. Näe on temagi! Jälle on näe vait
ju tinaraselt rõhul pimedus.

Tinaraselt!

John. Terwald.

„Järvala“ piduõhtul etteantud küsles.

(Nüruvägi muusikad).

(Täp.)

And: pinn: Kennas, kas sa seda näed,
miks on teinud papi väed?
Kas ka teatrid meie selist lood,
kuid on Järvalaide tohus lood?

Reulujutt: L' un neib see, kuid rõõrad nad...
jäändavad ja valivad.
L'avad kisa, lõõvad länni igal teel...
aga püüdüb hinguarjus erna ved.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimur: Ogar Kõrre Tävaliit
laabwat värsket pörguuit.
Koolimehed Situmrale kõin
vübimale välja saata siit.

Reulujutt: Uudishimur, armas hõim,
seur on Tävaliidu väim.
Kõguvõll allkirju sõgedale rõist
kõllitavad koolimehi kõigest väist.

Refrain: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimur: Reulujutt, sa seletast,
anna meie seltsidest,
asja neie asonemas tõide järg
kas ka mehi krosnel väidlu säde?

Kuulujatt.: Armas sõber, vähe head
kuulda teie suust.

Ummus on ammu usin tööde järg,
sihiks meelde vae nüüd viir ja õllemaig.

Refrain.: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Uudishimu: Kuhu jäänud vanad aiad?

Kuhu vanad uued raad?

Kadunud küünus selg ja paljas pää
mats üüd nrahoit naabris üpris hää

Kuulujatt.: Meripotid tühjaks sõi.

Magus viin on ära joid.

Udra taha asub parun, nraho ja von
lossi kollis saunin, tühjaks jääb süis on

Refrain.: Jaa-jaa, noo-noo, j. n. e.

Kohutavalt, nühisema kõnetamisega
kiiendas jumal: „Da oled vabrad ja leited ser-
ge olevat!“ Värisedes külis sinelin valguse su-
valt, kadudes vaugela pimedusse.

Kaasa oot kõlased kohutavad sõnes
otsustis ruumis, tühises noana rajastit sõi-
dant. Vägevalt, võimsalt istas jumal omal
troonil, valmis lugema huvutavat otsust tüh-
tegi üle. Kaugile paistis ta hülguis; värisedes
surusid und ruuna ligi olijad, võttis vastu
sõnu jumala heulilt, kõi valusamaid hoop-
ravitselt neudilt.

Valgus lõi ümbrus lugist, mis lõi
võrgile jumala kohal; värisis troon ja vä-
risisid läisivad briljandid; kuldus lan-
guisid ligi olijad, tabat meeltumast hirmust.
Kahvatuvalt tõusis jumal, tühises. abise-
val troonil ring lugedes rurtuva häälega
alat otsust.

Hogusid korra huvutavad ämese-
silved, sätke alla elertit laiaa lugima.
Kõhku maailmade vägevaste valitseja ja

N: 6 Kesknädalal 20 pääri kuu päeval 1925

Mu armastus.

Mu hinge on asund suur lind.
Ta tuli nü tasa ja jäi sinna peata
ma, jäi loik mu elu ja olimine
sai temale pesaks.

Minu teine armastus on see lind.
See lind muudab alati minu kogu
Merd on ta tüvad valged kui lüüsi
luomekuib: ta lehvitat neid minu doha
ja loik lähel mu hingest selgits ja sügavalt

nagu faevas...

Kõvad lähivad ta tavad vaasast nagu
lumiste nägude tipud hommikuse köidiku
ajal... Suis valitses rõnnus ja hellus mu
südamel, ja mu armastus helises nii loatult
arvatavalt.

Kuid ajuti sahtel roosiline held, mu
linna tavad süttivad põlema...

Mu linn põleb nagu tuline süsi ja põletab
mind armulegiga.

Ma näen tema koma ka Linnu silma-
des - ja meie põleme vallatuina sõrgede ta-
lest minutilises mure ja õnnejoovastuse ühine-
mises.

* * *

Väikesel kuivalgel põl unistan Linnust.
Kuu täred puhkavad pörandal,
suadavad lilli rõdul... Mu linne tu-
vad sinerdavad - ja ta ^{väikesel} kui mu koor.
Pä varji võhin küleb südamel.

Väikus tal mind segaselt. Pundub nagu.

oleks Sa minu seltsis... Et mu päte Sa
vinnal puhkab, ja et keegi vägemate muu-
imelist muinasjuttu soovistab.

Mu muinasjutt, mu keempaiseline mõis-
katus, kus Sa oleks? Mu inim, mu armastus,
kus oleks Sa?... *

*
Pähed kustuvad. Päevs lähel valgumast.
Päse soovistavad unised puud. Olen üksi.

Mu linn ärkab... Sa linnad on kallid ja
kurvad kui tuhk... Sa kaunistab nendega
saga mu hinge ja nutab ja igatseb...

Sa mu hing on üks suur armastus, suur
igatsus Linnu järel.

Kall linn vaatab ja heitab: ta liivad
tõusevad nagu väike tormi ajal, - ja nende
ümber jaotuvad lühikesed jõesed...

Sa mu hing on üks suur mere, suur Linn-
eas Linnu pärast...

(Järgneb.)

Suve õhtu.

Kenal suve õhtul, kui inimesed kõik koju
lõppedid, et homme päeva vastu puhata, ja siis
arvust puhapäeva lõpus mööda saata sõndide
mina oma silva Põnnitaga metsa pool-
tas väike ajale voolas. Mööda siledat
jalgrata sõndides sõhelesime ikestis.

Metsa ääres jõudes seisatasime. Pägasi
vaadates paistisid vihjapõllud silma,
kui vili taimekas, linnud lenotasid õhus,
ning õhtu nendele see rühkis. Nad tõmmasid
vististi saaki või loidust arvima oma paege-
dele, sest ei ole ligedal. Edasi sõndides
jõudsimine metsa, mis roheline ja sammutine
silva paistis. Meie sõndileed ümbritsesid
roheline vaibas elavad kaud. Oja ääres jõe-
des hüütsid mõlmi hüüdes: „Tõu, oh lai-
nute vand!“ Meie istusime hõrgale rohu-
le ja kuulasime kuidas linnud laulu-
sid oma õhtulaule, ning kuidas ilusad
ja veldiad häälid kuuldarale tulid.

Tugi väikesed linnud ristlasid nii, et
võeti nende häält kuulda oli. Oja kaldel
kõrges säälse parvi lastes end selle ja jäl-
lede tantsu mängisid. Ojast laimetas.
Sellel oja kaldel süüesid, ja selle lähedal
seenes mitmekaraline loomingu, mis valgete
süütega kaetud oli ning just kui kirgus süües
sääras. Mähi tuul süües süües süües
me sooluga meid, ning tekkis see hõlma
kanda; silmalaud langesid sinni ja
lõusid jälle arkoole. Põhine mitmekaraline
loomingu atsa, kuid tuul läis haru, meid
süües süüesid ääri lõppe, viskasime tainni
selle, ning hüüasime. Väga kogu oli kollas
looduse hõlmas vältida, linnu kui väikesed,
ainult öökull hüüas oma süüesid
la. Uuni oli kõrgel süüesid! "Lõhke-
me stait alla," hüüdis Penniile, "vist
süüesid hää tuju, kui maha kukkume kel-
last looduse süüesid ja kõrgel saame"
Põhinegall alla minnes, hüüdisime

oja kaldal ääres. Vahust unale satt
des puutus tilli silma, mida nappreda
võis. - vaikus! - kõik unuvad. Kuid ei ole
täieline vaikus. Kaugelt kostab hääl
kõva ligemale jõudes muutuvad laulu sõnad
sõzelt: „Ojakuus rooleb mööda ratuga,
Tõ oli kaunis pime, kuid see ei kestnud
kava, pea läinud kuu tänu helgile üles rind
saatis oma kuldse kärke üle kodumaa
pinna. Laul tuli ikka lähemale ja läh
hemale. Nii hakkasime koju poole sõn
dima, kuid sõja oli ajakestest lahku
da. Koju jõudes läksin tuppa, kus pe
gi unusin.

Siin.

Uust.

Ülas inimene, mõtles mis jaoks ta siin
elan? Kull püüdis ta sellele küsimusele
oma mõistuse abil vastust leida. Jättes
võija löi ja talituse süüa ja hakkas vastu
otsinema aga ei leidnud ega leidnud.

Sis möller ta: ma sahan tööst emale elu-
esmärgi olida. Jättes kõik möll-nised
järgi enamikus, et sellest midagi väha ei tule.
Sis hakkas ta hooliga töösse. Töötas va-
rasest hommikust kuni õhtuni, nenda et
pea oli märg ja särn kagine. Töötas na-
da, et põlnud aega isel seiti püüata
karter, et ehk mõni asi posteti ehk hoo-
tegemata jääb. Käis lõhkoste reetega
tingi, põlnud aega tal neid mitte paran-
dada. Töötas nanda, et põlnud aega et-
nagivõtsuüagi. Inimesed ütlesid: vaadake
omeli kuidas ta liid lõhub ja kuidas ta
kär kõik hästi lõhub. Kui kõik ka riipel
ja liid teks kui teema, küll siis ilmasi
leisiti oleks. Kui keelis, et leised teda
kiitvad, et ta selle üle rõõmus ja arves end
oige te peal olevat. Hakkas liid jälle
uue hooliga edasi lõhkuma, möller ai-
mull, et papi rõõm oleks oal larois teha
olnud ja puuiga veel rõõmum teha, mida

midas rohkem ta lood tegi, seda rohkem
löödi ta, mida rohkem ta oli tegema jätnud.
Lõpuks, kui ta tal üle jõe hukkas näima
ja ta terve löösse oli jätnud, mille ta järel
mis see peaks niii tähendama, ilma nõnda
paha lood teen? Siis ta kas see peaks ka
siis ilma või mitte? Siis jättis ta tõi kind
korralt vähemaks ja hakkas ennast jälle
võrrema, mis jaoks ma nõnda paha lood
siis peaks tegema; sellest ma ema eluema
siis siis loodust. Oma terve panin ma tõi
aga kasu siis saanugi ma sellest midagi.
Müüd olen ma ajast ja arvust maha
jäänud aga see a midagi enam peale
kõrge. Paha looga ma küll enam läbi
saga ja ega ma tõiist üksi ka siis elad
sist tõiid saavad ilma lööda paha
paremini läbi kui nina oma suure tööga.

(Järgneb.)
Väljaandja: Kõrre Öppurite Ühingu Järel

№ 9 Lõhe, 5. veebruar 1921/22. aastakäik

Jaanimängudest

Kui on ühiskonna ettevõtteid loojad
ajavaimu vajadusist, kui nende teostami-
sest ei loomata ainult vastu võtta perustava
raudmüüri silekust siin, vaid aimata selle
valida lubat korvallaid müüriid ülepää-
simiseks, seega kui jättes viirust ja pi-
simist ka raudmüüriidse olgugi hüglarac-
dustiga valgustandava aadna uuritamisest,
sina kroonit ettevõtteid korvamisest.

Uus ühiskonna raudmüüriidse aadna
uuritamine kätte oli Eesti rahva väsimata

päädmine iseseisvusele, sest pagugi tuli
enne loovdada energiat ja kinnis veri-
sist oherid vabadusvõitluse raskel aja-
järgul Kallipõija laulide ennetuse saa-
vatamisest, mille teostamisteks nüüd ühises-
luudega konsulteerida võime. Oledi valmis-
tus andma sootva vabaduse ja oma ko-
sta sest ja pagud kangilased andsidni-
du. Meie, noored, võimevate meeltega
kangilastest ja saagem ise kahetundseid
kangilastest, kes edasi kaanavad seda
vabadusarmastust vastutõusvale päikesel-
uneli serti tulevikule.

Ning teadame, et, kuulutaja omal
ajal ilusate utopiaste tumbelid mõtteku-
ju kas laiali pillat Väinölä lastest,
seda hõimue vaim val sõne võis ühise
kodu soojusse koguda, "peab tõelis muutu-
sma. See on praeguse põlvkõne Eesti-Saame sil-
la mõttevõimeid unistele. Meie, idea-
lismist, meie, meie, peame raugemata
vaimus ja tööle teema, et saada
Kallipõija ja Kallivõla vaimu uuesti
elustajaks ja laulejaks, sest see on vaimus

ja õige aluspind, mille pealt Eesti-
Soome ja ühklaisi kõigi sugulasühimuste
saar ja helge tulevik võib tõusta.

Saagem kaugelast, kes suure tuleviku
väärilised!

- 8. 3. 30.

Pr. J. 21a

— Saar ja naised.

..... Olen tutvunud Lina õhtu Eduard
Mallingi riikliku bankööri juure, kus loimepan-
davad väikesed kahtekümne aastaseks, Mallingi
lühike sünnipäeva puhul nõnda
nimetatud peresõnna õhtu.....

..... See oli eile õhtu, kell üheksa,
kui postimees mulle tõi.

● Põrsana õhtu - lugedes seda, tuisis
mee yaimusilma ette pilt, mida näinud
aastakümneid tagasi. Olin kolajal pöi-
sideks, kooliskäija.....

..... Kuumikar, helid asfi valgusel
saal..... Linnad ehitud tumeroheliste
kruusodstega, millelisse pihut väikesed
kolmevärvilised lipusid.

..... Kõnetool rohelises ääreni, isegi,

üle tõmmatud roheline völv. Siinte
ääres pingid.....

Kõnitsalt naratavad lapsenad,
täis noorustiku meiega rahulolemist,
iceladvust.....

Täis vaimustust võtavad laulud,
kajades sagasi ja tergetes tügubid südamesse.

See noor hingega kaitskandis loob
väike väikene tütarlaps põhceppit selmi.
Kogu see nooruse vaimustus, hingeline põ-
norus, see kõik vabandab juhtuavaid vigu,
katab need nagu olematuid.

Häämeeliga uhkustundega vaatavad
umast oma laste peäle. Nemed on need
sünnitand, nemed need karatand.

Silmad vutivad võrdlematu armastu-
suga nende peal. Ja laured tundus se-
da - kuidas nad püüavad!

..... Opetajad - ta nemed elavad ka-
sa seda rõõmu, mis valitseb igas hinges.
Nad on rõõmsad, et ühisel püü pole.
Kardunud ütsemal, iga lapselik usaldus.....

.....
Lähtu kuhu katsust ma

Täna eels? Missugune vahi!

..... Tusand näed, egoism, äärmisvalidsus.
Ei mingisugust ülevat meelolu, ei rõõmu.
Hülm viisakust, eemalhoiidlikkus.

Mis annaks ma selle eest, kui võiks tun-
nigi viita sarnases seltskonnas, olles väike
leudes laasa teiste väikeste rõõmu.

Loores.

P. I. O.

John Fernwald.

Mälestus Pühajärvelt.

Talapäraselt hädusid tuisad baineid
aegade lõõfideist; karrava vajusid ehatilgale
vaidesse viteraldre; Luning lükkult säravide kallis-
kivid kaldal kasvavais kõnnis, mis sakisid ta-
ga, nagu kambitule küt pühastaja us, väike mit-
tus, ning kurvalt, vaadates kangusse jumalate rü-
ü, nii Tasa, vaidelt ma sõudsin Pühajärve
neitsilisel veväljal, mis ahvatelos mind nooruse
ideastide lümpisse, kus nägin ainult noorte
elavat mängu, kus nägin ainult rõõmu kas-
kude kohinat; süvenusin vaotava va sabajaru
valda mis pättis mitru eest amade suldkhite
hülguuse, nende kuld rahu, mis asenis õrn

valget lained.

Ma aritama end koidava paadi vana naja
ka ning kellestasin mõttes subdool neerust, mis
võinud vll sa lairde laningtoerust itudunat
ning utatus edasi, kaugelele seevõgale sinni-
das tal tehandedel kaiduwaig oneloodiaid,
mis ei ilagi kusta mälestust.

Uppusid hätti leduka seevõrgani, mis
uhkus, tallas joid mis loid, mis mollelu läbi
Kot utasin mehua jalgusi sadulas ning nägin
sinult psoortomplit kaugelele appuval tüid
ma kütutasin edasi, et junda sinna, mida
sinult paravna nänu, millita minu mehua
nyel kaebul kaitõljusee, mis soanast, varinul
kaugelele milist see tuddas mita üldsinde kaja
muinasjatu levingas, lõlindas tüi.....
aladurid, idel noorus liboi puu vavade
raanonel danned karpadid ja kajaistur tides
duldusi leedega ma us jõeve pinnar.

Piddalt kühkabi löde lõnast, sellel öötõnje
säkratut palid, millel kaitõnirid kileannude
kajusast jähid.

Poot leaylis otu lõnajaie suu poole,
mis valendas sinat kui kaitõnne kaitõni,

mitki kuuluvat ääritään, minä sinä
vaimon vaimon celliä, et kättä kättä
Tämä sinä vaimon vaimon, sinä vaimon
moi, moi sunnien löidäni kormiega et
spato, sündant, et sääl lapsona sotonen ning
tuanda oma koolituvaike väsi oma dakt
amtor oina juna kellen sunnien löidäni om
idelt kunnelt.

... . Minne puitas sinä ja vaimon sinä
had sinä koolasin sunnien pea valget
kaskämmä, istudes röhur, sinä et kiltat
kukaudat sinä, sinä kiltat ohla deliktat
et kiltat kiltat, mita ei joutunut kiltat
hingata sinä. Tälä ja piltain piltain koon
mituse rämmäruka ning kiltain sinä sinä
alutuna, alutuna, sinä kiltat kiltat, sinä
kiltat kiltat... . naitain, naitain
Kiltat sinä kiltat kiltat ja piltain sinä
kiltat, sinä kiltat sinä laps; kiltat kiltat
kiltat, kiltat kiltat sinä, sinä kiltat kiltat, kiltat
sinä kiltat.

Sääl kiltat ta kiltat sinä kiltat sinä
kiltat kiltat, sinä kiltat ning kiltat kiltat
kiltat kiltat ta kiltat.

Uastan kawa kuidas ta elujõulistes kä-
tes aasad lõikivad ja vajuvad, kuidas
paadi teras nina tungib küluna läbi ras-
kete lainete jätku järel kokkuvajava veetuse
mis aasad kurnistast paadi ratalisest põre-
nemisest. Tal ei püüdu julgust mehiselt par-
jitada, kuni ta jõudnud sadamaväljal,
kui aasab puhkes ning ära! Tal ei püüdu
nude julgust avada paati, kaarete aasad
ning raskendada vahusel lainel esmār-
gi pool, purjutada määratud sihi poole!
Kaidides vaastavad kaastööd onwa kühvimu-
he vahust ning nehitavad lapudomel
segevate lainete mängu silmatel, linasle me-
rele loopides õisi ilusaid..... Temaga kēni
käs järgas ka mina tormisel ilmul üle
mere, temaga jõudsin väta mereõõel

Juudiski ta süa..... Tõrvest ei jää
eiimesele midagi muud kui muutus. Tõusad
momendid kaovad peagi. Ainult mälestus,
ilusaid aegust, kroonib hämarat ööd.

Pähejõuult uhtusid saatus lainga mind
igapäevusse hälli utta, mis kammistone kōnib
eluvõrskendavate silma sa. Lahtse tulevõrsk

punasesse künka kadus künkamähtuse,
Pühajõe kaunimad kaldad ning ma-
navad saared nende vahel....

Karin Kacemets.

Looge haridust!

Looge haridust, teie noored, tulvate do-
danikud, sest ainult haridus on see, mis teid
läbi aitab tulevast elust. Haridus on ab-
võu, mille abil saavutate oma eesmär-
gid, tagandate enda vablasta.

Haridus on teavam sõjariist, mille lä-
bi vangene tuhanded, et aut enes üksi-
ksile.

Looge haridust, kui te ei taha olla nende
hulgate, kes kaotavad hariduse mõjul oma
kallimad varandused. Looge haridust,
muidu olete teurcids üksikule võitjale.

Kui tahate elada, siis olge haritud!
Haridus on, tänas, mille läbi saavutate
Sõjemaale hülgasite!

-E. Villardt.

Midis nurga kaotamisele olen.

Eestirahvas kui kaasa käinud sinu salivina
olmas naut. Väga lühidelt vaimulikele elu sinu võtta
oganud ja omale inimesusele omastanud.
Kui meie näime juba sündimisel et me saame
süü, pame meie võtta ka elust. Et me
teeme juba siin elus. Hinge ja meele
tulevad aga vaimulikele ajale. Vaba vaim
mõeld, see on võim. Kuid see on ka elu, mis
varustamine ja karmim moodis. Kahtlased on
sõnades ajale kordadele muutunud. Kuid on
siiski, ainult sinu. Kui see on ikka elu
kõik, siis väime meie jälle siin vaimu
ja isesuisusele. Meie vaimu ja
süü, mis on vaimu vaimu kuni jalgud ja
elustamine. Meie elu aga elab. Kuid
patsid paisid süü kuni inimese näht-
vad, see nähtavad ka elu kuni kuni
inimese ja võimud meile alla. Inimese
see elu elu, juba inimesele ainult
kõik elu, mis on karmim moodis. Kuid
meie elu on ka elu, mis on ka elu
meie elu. - Meie elu, mis on ka elu

jaid nardi ja pitgati, süüdi on naci vümmaks
kõade tagajärgedega oma töö lõpule vümmud.
Nüünd on ka meie ärsamad isikud kora
kusseltsi asutanud, seal katsutakse igasuguse
te kõnede ja ettelugemiste abil selgustle-
ha kui kurvad tagajärjed on alkoholi
mõjul. Aga süüki liuetub neid veel süülat,
kes alkoholi võrkudes sipuvad ja sudagi sel-
lest lehti ei saan. Seda kahju mõju teadus
ei julge meil seda üalgi tegema hakata.
Nüü peame alati enese ette vägi astujad
olema ja nende peale alati mõjuoma, kes
sellest veel pole aru saanud. Kindla si-
hi peame enestele ette seadma, abati pea-
me julgelt kõrgema ideaali poole püüda-
ma ja mille üestõiksel igalt poolt osa võt-
ma. Ah tüüja eds tüüud ku seda, mis mina
sellest saan. Ilmasi ei pea meie noorte
hulgas nüsugane küsimus tekkima, sest see
me mida meie sülvame ei lähe mitte kaada-
ma, vaid kannab viigi rikkalikult.
(Lelli Leht).

Sohalidna pelona Kambala

Aeg lükkab tõuse samonudaga edasi, kuni
kõrge, misega mälestused minevikust jõu-
püsimine lubavikku. Sa aja igavene väsi, sa so-
mõnigi mälestuse, kambi unustuse hülman
Kõnitsad ta armutalt. On taadunud meid, Eesti-
rahvat mõnigi konna, nad on surenud aja
võppe ja ei pööra tagasi enam, ei ualji.
Jüvanemad peavadki kille igast kambast
tõusele kinni aja väimaks unustuseid nad
tõuse, leida võib neid rahvalaulude leab
veel ainult üsna hallpääga taadunud hi-
limuma mis...

Lumore laimete. Säilytäte ronnus tunnub
kui loõks nende süda sulisemini, kui joo-
eds vori soontes, südamis süremini et sü-
tilada lesti, mis kõõguma on hakanud, tu-
lerüdad, mis enam väggi ei sustud. Põttab
hobune jooetes, kui saaks ta imede maale,
kus ei oleks enam laimetavat lume pinda,
millest ta praega peab läbi vüma saani,
miller kaks kosisit dändajit loatusrikaste
lunõdõmestega. Nud kaks on piig ja tema
isamus. Nud lähvad koija.

Nud jõuavad kohale. Arglikult seob
isamus hobune väimehõõngasse.
Kostab ka tuppä kellade kõhin, mis tea-
tavat rahatust sünnitab. Kostavate per-
nasse võõrad üded selga etu püde-
tasse ta kuhugile ära.

Tupp: astab isamus, tema järel piig-
mus. Isamus selidab, et ta alla lindu
lastõnud ja lind jooksnud süa majasse
sisse. Palub näite andmist etu luba
anda ise otsida. Aga enne kui lu-
ba antakse, sünnitakse passi. Isamus tõm-
kab tassust suure, piva kaelaga puotli

ja annab igavikule ühe napsu. Enne
sagavad taluani äi ja ämm, süs teisid.

Kui peigmas soovi järele on, see angli-
kalt isamehe pahemal pool seisab, süs
kuidatasse pass õigeks ja antakse luba
oluda ehk tunnase järgi söda sööksääl
olnud naisterahvad isamehe ette küsi-
des: „Kas su on tüe lina?“

Kui juhtub nü, et peigmas vastu taht-
mist on süs ja tunnistata passi õigeks
ja mõlemad peavad vastutahdmist lo-
kuma.

Kõiki järgimööda ette tunus peab
isamees pruudi ette öeldud märgi järe-
le tundma. Pärast pruudi leidmist an-
takse süüa ja hakkuvad kõik päale
peigmehe. x x

Palmaring tõllab kätusega mööda
maantud. Süs peigmas pruudiga ehk
pruudi lähem sugulane ja järele
tulvad teised pulmälised, kerkisest
mööda ajades. Pühli ka raavi aja-
dis ja mõnele ette te atse.

Ja vab neid metsast läbi. Korraga
peatab, terve pulmaring. Ette ta pää-
le on seotud sõis ehk lastud püü-
mida kõvale peab võim, ehk terve
rong on suunitud teinist kohast vä-
hi minema. Tä sinni paanuse
juures si mäelata midagi, ainult
aga ja tegemiseks lehvake sõta.

Kõnnu pulmas, mis kaudumitelt on
põlle lappimine. Päimetatuste seda
mõnes üheskohas.

-2-

Sind, tervitan, emaste kodumaa loodus,
sis kasvataid võimsate poegade loo,
kel tulevik. Võrrejad lapsid mu loodus.
Mu surelik kiituse leulab mil' suu.

Mär! mustab sääb tundmata kauguse säli...
Sääb tulevik hämar ja udune us.
Kuid tulevad noored, sus- leigitav tuli!
Sis kasvatab jõuetus võimeuse us.

-3-

Hägaandja: Kõnnu Õppurite Ühing «Järvakla»

N° 8. Laupäeval 19 veebruaril 1921 aas. Taastus

Naarteli.

Avate võitluse võlavad sõnad,
Eemülistus, kõrkus ja naar.
Jägaral' hinguse pitlugu, minad-
Lüid kugile jäägu ka äärmuste kaar.
Kõhustunne, see kasvagu hinge,
Sõnade asemel kerkigu töö-
Tähtsused tege, mis tal ei lange.
Kõrgile kädugu alandav töö.
Ühiselt võitke kõik vanaaegne isu.
Kindlamad sihid, need olgu teil al;
Vanaaegilt kädugu hävitav isu,
Võida küüd sajagu maadel ja val.
1921. Lemsa.

Mu armastus.

(Tärg.)

Kuid Sa oled jälle minuga -
mu she!..

Väsinud tüved jätavad lüllemise,
ja ma satan Su lahkuste käes. Kui-
ravad musta mure värssad pisarad,
lulluvad surbuse pilved...

Mu linnu tüved lähvad selgemad,
selginuad nagu lauas, nagu favaari-
na põhjatu sügavus...

Sa oled minuga - ja mu linnu
tüved värisuvad õrnalt.

Sa oled minuga - ja ümberringi
tärgid kuad!..

Vaata - valged pilved sõnavaad lau-
va all: Kas need on õunapuud
õpiteme ära üsina, nende vahel mõt-
tuse vajunud ja lahkumisest loobu-
nud?

Vaata, rohtu on ennast puitnud
meliohilled! Tüed hellitab lehti puus.

Väinse käes säravad tuhanded
vulstavad lilleõied...

Ja oled minuga! Ja mu hing särab
kui lagema hülje lilledega kaetud aas.
Ja mu lind laulab lauasirras
õnnelaulu!

Co, mu jumalik lind! Ja särada ja
kustuda, ja nutada ja hoiskada...
Kord haavada ja valusalt mu südant
ja pünada surbusega mu hinge...
Kuid jella tasuks rauda! Ja mind
arutiksti omil kirjul valguse rüüsi,
helgesünelise lootuse valda... Tüliste
lilledel jooastuse rüüsi... Ja laulad
mulle imelisi laulusid... Ja sassis-
lad mulle meeldivalt muinasjuttu!
Ja sünnivad pimeduses nõiasüred...
Ja helisuvad igatsjad rüled... Ja
ühinevad hõbedasid, püdid...
Elu muinasjutt! Vabasta, vii
ära mind maisust ilmast!..

-8-5-

Elust.

See mõttes ta mis nüüd peale hu-
kata, et oma elusomäni lüüda?

Nei arvas ta mitu päwa, rummi vi-
masso tuli talu mulde, tawis õige
oppima, hakkata. Mida rohkem eni-
mine teab seda parem on tal ilmas
elada. Kui rummalal, mis awal, et mull
on 10 sorme, mille abil ma enesale lei-
ta peas tunima, mõtles ja hakkas
rohe oppima. Oli õnneks et oli
midagi leidnud, mida teos ei oleud.
Oppis suure, suure hooliga ja leidis
kui palju ta rummalase pärast wawa oli
näinud. Mida rohkem ta oppis, seda
enam tundis ta endal tarwis mine-
wat ja püüdis wal rohkem ja rohkem
oppida, et kõigist aru saada, mis elus
ette tuleb; oppis wäsimata hooliga ja
arwas müüd kõigist aru saawat, mis
elus ette tullb, kuid eksis wälgasti.
Lis mõtles ta, tawis wal oppida, et
kõigist aru saada, miso üks asi nü on ja
mitte teisiti. Sellepärast hakkas ta suu-
re hooliga oppima, oppis nõnda et pal-
nud Lõse arga magada iga päewal
süüa. Kuid oppimisest ei tulnud midagi

väga. Kui lüdis ühe küsimuse peale
vastuse, siis kerkis ta nut jätk üles.
Näuda tundis ta, et oli palju rumala-
maks läind kui enne, ja ütles selle koh-
ta ise: enne oli palju targem, lüdsin, et
on tarvis tööd teha, et ilmas elada,
kuid nüüd ei saa ma enam millestki
aru. Ma mõtlesin, et kui õpin, et nü
läian amale eluümärgi. Aga nüüd
ei liigunud ma mitte midagi muud,
kuid tundsin, et ma mitte midagi ei
tea. Kus hakkas ta jälle mõtlema, mis
nüüd peale hakata, Igal tuli
surm ja ütles: lähme ära siit!

Suvine õhtu.

Suvine õhtu on täis vaikust ja rõ-
nust ja ilu. On hehimes suvine
hüüd ja selge on Taevane sinine, nü
rikas on loodus ja ilm. Ning sinna
kus jõuab valgus, ma võts raku
ja hääd. Väiad laiad täis õit-
semaid lilli hüdavad puhkeli vi-
deviku hõlma. Ja läbi metsa lä-
heb loogeldes selge allik, on suunda

ühetaolineist suliumist, nagu pik-
kamisi keppivad Ahto tüürid, näsi-
niid ja viinutsid sätundavale su-
pinnale. Sell luseb luhas ja unistab
vmasustus; mis puhkab kāmatuses.
Keula! — õrnad vüsid, nagu laydes,
osistades kostvad minu sõna. Kask
pukub oalejutta oma lähemali naab-
rile, suuse õhlab ja noogutab pääd,
aga haavaleht nänab ja roomush-
leb, lüüd puhkab puni oksal. Kaugel
te puul loistab õõson, ja ruskitaas
päässul kuskil paugemal ruskis.
Nii ilus suvine õhtu, saadab isitaralise
moju minu pääle, suvine loodus paneb
mu südame sojalt lussuma. Nüüd,
kus õhtu amad tavad üle maa vägi
on laotanud, vaata üles kuidas pais-
tab hõheselge suu ja tuhanded tähed
sääst kõrguss väralad. On nagu hõl-
jus isitaralise ootus looduses. Täält
kaugelt ilmakaare tagant kuskil ühe
suur must pilverüügas üles, mis silma-
nähtaralt suuremaks kasvab, mis terve

temasema katub, mis nagu vajandusest
hüglagu eendas ütleloomulikke jände;
mis tahab hävitada suu õhku ilu.

Nü imeraikeus muutub loidas, ei lü-
ga puu oks ei taime leht, ja varsti, puidab
süü end musta pilve taha. Järsku säh-
vatab hele välgu jõe, tuone minna käib
tema kannul, punde oovad löövad
nagu värisema ja kõrgel õhus löusel
kõlge kohisemine ja maa pääle murr-
vad suured vihma tibat.

Allo.

Jä langes.

Õ. Väikus. Maki tuulekum leprid
üle maa ja paitab tuncuvad loodust.
Aasalilikeste õiearikaist koswab
vähi hää multülundav lõhu ja laos-
tab eud, eosa kohal hõfudis, igale
pook laial. Udu kumil ja astab kin-
ni metsas mis sui lähipääsmatu miin-
paistab olevat õhtu, samarusis, ca-
iat kinu metsa, mis väreldes kusti
metsadega, põliste laantiga on noor
võastik, alls kosuja, võiduja, suid ta

on mulle kõige armsam saht, selle
pärast, et ta minu kodu metsa on. Kõik mi-
nu mälestused on seotud, minu kodu
metsaga.

Metsa seal kasvaval toomel hämmab
õppija. Ta laul on kui mahe sümpoon,
tähtsa südamuse puhul, kuid võima-
sed helid, mis rõõmselt ühtselt
häämarusse kostavad, on kurvad ja
süü jääb ta hääri vait.

On see heeb etteaimus...

Jätkene voolab teesest niivõrd ja
niivõrd vahelt omale teed õnnestades,
kummalal kaldal kasvavate kõnija-
li ~~õppija~~ ja voolab satatsult, vait
võ vuhinaga, kui õkses on saladus, mi-
da edasi väänida ei tohi. Kui tõu-
sib maha lagant ja püüab talle adu
ami kuni uinurgt loodust äratama
agata. Kängel kuisal õõnuse.

Näidustis: öö...

Uusa öö? Kuu hõbitas valgus sumerub.
"Järgneb."

Väljaandja: Kõnn Opperite Ühingu Järel

19. Neljapäev, 11 märtil 1922 a.s. Raastaküla.

Arstid peame pöörduma?

Tõde on alga ideaal meil, tulevik inimesil, uus ilonaxorra lajad, praegusel väitlejoil. Argeon kohaugem raskuste us, mis seisavad kuu tõe pool.

Tõde on see, millel käigerohtum matalaid, tõde kannataes lihi milmaxisimaid katastrofe, tõde annab aga ka valusamaid hope pülejale, nurgelagant varitsujele. Ehts kull ka kihti näil vanavol, va ta

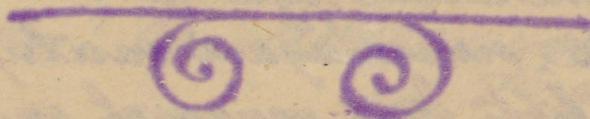
olnud, on ja jääb igavesti seisma kuni
maailmas, kulusiku inimeste keskel — ja
sellepärast peame neiegi püüdma loe maal
Sra uale, silmaxirjalikkus, rõõmsused
irihüglised kombinatsioonid!

Seadkivi ümõistus uudale jumelaks;
kõrval rõõmsused rõõmsused, mis
kaugel tõest. Mõistus leiku vahel aasa ja
antu vahel, mõistus loogu tõdepüüdva in.
linsti; siis püünevad ahelad uis sehestand
uadand. Waja vümist tõugot, et lõputumelt
neid hävitada.

Wabanwad aga abstraxsed ja ual
juures äärmiselt kannatused ahelad, siis
hõidakse vabalt tõetada mõistusega, mida
gi ajalikku leua, tõe järde haarata, tõe
nuda, inimkonda kultuuriliselt massisku
uini tõsta!

1921.

E. Villardt.

Ta langes.

(Järg.)

Tuul täues. Minu kodumäe hakkab
kaeblikult kolinema, kui aimaks ta
halba. Tõde kerkib silmapärale, kuulduks
nõrge kõne müüri. Ma jooksen täis kolinema-
vat firmu kodus metsa, et näha saada tor-
mi hävitavat mõju minu kodumaises.
Metsa serval kasvavad mõned noored tam-
med. Nad paenutavad emi latru tuule,
kui vägevana us. Nad paenduvad kõik,
kuid üks nendest paendudes tuule rõõma
all, laotab emi oksa, teine tüve ümber
kasvavate taimede peäle. Need rähki
pääga männid, kes seda ohorimulzuse näe-
vad, keistavad: „ära kaitse teisi, ära koelitu
teiste häa tuuõieku ust, sina, kes sa ise oled
nii noor elid.

Ta ei koelinud keistatusest midagi.
Kunni murdumiseni, hoidis ta taimikesi
oma vajut. Tõule hävitav mõju ei puutu-
nud neid, nad elavad kõi elurõõmu
ja tänavad tamme, kes neid kaitkus.

Tamm ise aga... lüüsiel murtuna halja-
le murule. Tund, ... vastamata kangla...
ei jätanud oma atmet mitte si na, kus ta
langis, vaid raudis teda. kangite, kangile...
Teda leinatasse, leinatasse tammne, kes kang-
gis esimeetua, ohvris tullele. Nad mäh-
kavad teda.

Nii vabadates ringi inimete seas,
on näha veel samasugust tormi ja on kuul-
da surma viiratsi vihinat, mis näidab va-
ha vanu ja noori.

Vaatan naise ümber. Näen ainult
kalme ja jälle kalme, milles asuvad
noored ja vanad. Nähes vana inimese
kalme, tuleb mõtlesse: „sa olid vana ja
vanuseid siis mullapiire, puhka nüüd väi-
must.“ Nähes aga kalme, kas arutub noor
hing, tuleb oke rinnust, piire langesed sa nii
vare, se ei suutnud näidata oma väimeisi,
sinnit oleks ehk võrsunud inimkonna ahne-
... noori, kes languid noortena, stu-
... tina, kes suikused igasuu surma
... vana palgel, korjumaa vinda ja

õdele eest. Nad langesid toome võitna, mis
s. teis võrkuast ja hõäd lõhna pääle puhke-
mist. Nad langesid võimsate laimitega,
mida purustasid koljused koldad, paisates
neid kuristiku, kust pole enam wälja pääsu.
Nad langesid

Silvi."

Siis mina kirjeldane olen.

Rahva iseteaduse õrnab ja nõuab
uus, paremaid, idealistlike kombeid.
Hävitab vana, mis seisab mädanenud alusel
ja nõuab teed parimusele. Kaovad mõned-
ki halvad küljed rahva keskest ilma et
sellise suuremat energia kadumist käh-
kele paneks; aga mis suure visadusega
väheneb, on alkohooli preukimine.

Juba sel ajal kui meie andsime
„usu isad“ seda kombeit süa alustamise,
oli nii mitmeid korda kema hävitar mõja.

aga ikka vaadatakse alkoholi kui hukuse
kuse pääle, armsa pilguga.

Alkohol on valmis kaaluma, hävitama
kõik, mis sisaldab eneses paremust ja as-
sel kerkib udurikas vaimupimedus, mil-
les veel tuhanded eksinevad on.

Sord svisin ka minagi hukatu-
se mere kaldal ja vaatasin tema vahuta-
vaid laineid, mis mulle kohutavad ei paist-
nud olema; mõllesin tema lainete kaa-
sa rännata, sõtsuda kema lainete ku-
geval turjal. Ja kuhu oled ma viimaks
jäänud?

Taot saavad lainete künkest edasi ja
ma ei saa pöörata, näen eemalt koha-
tavaid, vahutavaid lainete harju, mis
kui hiigla veevallid kõusevad ja voo-
vad, saan neisse martud; näen enese
hukatust, kuid ma pean tahtmata sur-
male vastu liuglema.

Leidub tuhandeid, kes sellest veel aru ei
saa, missugust hukatust külvab alkohol

terve rahva sekka.

Missugused olid vanad eestlased, meie esivanemad ja missugused olime meie? Meie esivanemil lehvits palgeid elujämed, nad olid terved, veel vana hallipäraga laadise jutustas lastelastele muinasjutte, jutustas oma tugevusest eluajal. Mure koormate muljutusel oli tema pääxe halliks, valgeks muutunud, aga ka ei leadnud haigusist ameti, kes ka juba üle saja aasta vana oli.

Aga mis näeme meie nüüd? Kas seisavad ootajad kühri juures, paluvad abi. Millest on see tulnud? Mis on süüdi? Ainult alkohol on seda suure hävituse tööid teinud, ainult tema pääl lasub see suur süü koorem. Nü sünnib see praegugi.

Teadsin abielu paari, kes mõlemad ainult viina juures vihkides laudsid end õnnelikuna. Ja mis oli selle järelalus? Sündisid lapsed. Sevdles ema meid ema

oma armastuses ja häärmusega ise oma peetavate pääl,
"ol õnnelikud oma laste eluõnnisate saavutuste
üle.

(järgneb)

Määrused seuskade tarvitamise kohta.

- 1) Seuske antakse välja ainult järvalan lügetele.
- 2) Tarvitamise eest nõutakse:

- a) Väiksele seuskade eest 5 marka lüand.
- b) Suurle seuskade eest 5 marka lüand.

Märkus: Tarvitamise aeg 1-30 min. avalakse
pooltunnina; aeg 30-50 min. ar-
lakse
tunnina.

- 3) Seuskade rakendajamise ehk kaotamise korral
peab sellekorral tarvitaja vüed seused vastavas
väärtuses asemele muutsema.

Märkus: Väiksema rikkis korral võib rahja
rahvas tasuda.

- 4) Seuske annab tarvitamises välja ka lõngurou.
- 5) Tasa nõutakse selle aja eest, mis seused
väljaandja juurest ära on.

Sporadiseatsjooni juhatus.

Wäljaandja: Kõnni Eryerite Ühing
"Järvalan"

10. Laupäiv 9 aprillil 1911 aas. 11 aastarööis

Tänavad õnnitused

Tänavad õnnitused;
Kõrged ja suured idlad
Kannatavad ohusse viitosa keha,
Keha ja vaimu, kes tahab koiv keha.

Tänavad õnnitused;
Vaiikusis laiguvad ved.
Istülline vaiikus! Mõelda, loota
Tulvaid aegu, - paremaid oota.

Säravad õnnetud;
Ohulossid, toudad, need
Asuvad alati täidetud peas,
Mustade sündmuste ühises reas.

Säravad õnnetad;
Lüda, miks alati keed?!
Miks kujud ja kangas, punikust, habrasid
Mõtad mul vallast lood ilusaost, vabast

John Fernvald.

Kodu...

Klaasistund allis hällitof leevivaid
päikesel vihre hõbeost nõretava metsa
verul, millesse hangunud ammu ju õv-
kulli häiskel, mis voogab sulavais tuule
rõõmilisio puhanguis laulvas lepituiske-
vadega. Mõnniku mõina sulub end sil-
ludes loo tõustes karmimist talvist haara-
tud põllult, mis vaatab mettis kumeruva
lootuse sülle, kaasa rõõmuosus saadava
Kevade illusioonile.

Kevad! Kevad!.....

Kaugel sinavas palistuses peidetud mur-
mel kroonit vallatult jooksu allikaga,
mulanooltselt võikua loomingu lennukusse
mähit taime. Kodu!..... Kodu!

Küümus sammalsiin esineid roheta-
vas, lehtivad puhmaotikus tahles naga kodu-
da väigust paratand pungalisse padri-
kusse hõbepeisoraal luskuvase udusu-
medal õel. Vallatult jookseb allik rivi
paraktil kokkuvajunud taie juurest
läbi, vaatab armuni jõudes kava tema
halliks läinud seinu, katust ning saa-
dab silmapilk tagasi ajakese, mille roo-
guotis visi kristalliliselt särab päikesel
lunivas laines tooma raugale varskendast,
vett, puhast ja külma.

Nü armastan kodu, osundades
vatsutava ru kohale, rohetaava läve ette.
..... Mäletan, kui kord isaga vältimise
nudsamad kohad istumiseks murul-
sis oli see hifa kevadel kui tomin, ariel,
pihlak, õunapuud, kandis omil õlgul mit-
jonid õisi, kui lehtinud lepikeusl rajastus

Kõrs monotonne kukkumine, kui suu
püües saatis valusole meieni. Isa loe-
tas end kae rajale ja ohkas, ta näol võit-
lised mured.

... Inguasti lüüdit, püüdsin lugeda
pisaraid isa näolt - ei jõudnud....
... need oli nü paha.

Muu kodumaal rõõlisid siis val-
vaimude sügid. ... Ohtu vallutas tupp-
ri vast õiearoomi kae avasiori arna, et
jõuastuda surma paikesi lahkumistaa-
lust.

Olin kodus isaga. ... Ta näole
maalis mure mustad pildid mille
originaalid looiti rauges minevikus
õudasse mälestusse esineid mu silmi-
le praegu. Isa.

Kiljatin väinast tabatuna

Näest nõuetavali laek, roproviot pal-
jastunud sinule helgib sahvata luv, vä-
he põhvast lambist asulit massiivole
lavale. Augulise ahju küüsis saavad
silgid omi vüülid mille helid sünnisood

Korrapäraseid ülmilisi meloodiaid
mille värinasse isendusein kuulatas.....
Õõ oli ju taru kui lõppes vedles muusika
ahjunnalt - õõ värvitussa linikusse mä-
hit asendusein murule, kus istuin isaga
minevikus; jälgein uueto aega, kus han-
gus noorus ja tulevise ühene vaigistamata
mureks - - - - - punased müürid, läike-
vad kiplid..... mina, minu isa.....
jalm värin püas tõdisva keha. Ojakein
väikes. Kristalline taige teiseis linikusse,
rasselt loomsid lillseis sängis vud vau-
lesid, haigasid..... su oli null kurb,
kurb - teine, valus null minevikusmä-
lestusist; ainuüksi kui põlatud väanle
nõrk lilleke loanes, haavat lugematuist
tuulist..... rasselt, hales verevad &
tulevikui, tühuse, lõpmata igaviku poole.
Kõõ elegiline kekkumine hangub
nõis vists..... Puolra õie vaibalt soo-
gab sulas kevade arsom elustavalt
vanule sammalsainule..... avan kogi-
sua tare ussi ja õõ Kõõlus.....
Kõõlus..... Kõõlus.....

Sunnavaaras.

Oli ilus ja vaikne suvine õõ. Alles õhtu
al oli tubli hoov vihma tulnud ja õhu tol-
must puhastanud, nõnda et õhke lüsti oli
teada puhtelt ja nurgelt ääri hingata. Pra-
legi oli ta kõige parema arsoomiga täidetud,
kest et püüdi, juba valmis oli ja ainult val-
mahavätmist ootas.

Õõ oli aga täiesti ilus! Kõik oli sala-
päraselt vaikne, nagu puhkases loodus kõi-
ge sügavamas süütluse uues. Kinnult hõõva
oli kuskil kangelt suurispra kajaumist kuul-
da, ja ajuti lendas minu nähtur lüba-
ga vahistades miöda.

Pikutasin õlgedel ja mõlgutasin mõtteid.
Sel ajal oli üsna vaikne. Põhja röömsaid
juhlemisi linnast sõprade seltsist ja maalt
loodusist tuli mulle meele. Kui ma nümsodi
otsani mõtetesse ääri vajunud, kuulsin ma
korraga praksa lüsti, nagu oleks mõni väike
puu oks jala all katki murdunud.

Wälkviälledana sähvas minu mõte
läbi, et sunnavaaras tuleb. Kuid et mul

püsis ühes oli, süs ei kokkunenud ma silme-
pilguseks. Tähtsin pea natura üles, et pare-
mini kuulata ja surusin tugevat vahet
puurkippi peos, mida ääsel tõrka üheskand-
sin; kuid kõin jäi vaiksuseks. Natuure aja
kestis lasin pea jälle tagasi vajuda, ar-
vates et eksimä olin, sest midagi polnud ma
kuulda.

Wardli olin ma jälle mõtetesse süvenenud.

Oleksin nagu mingi jäme kaldal lihedas pöö-
sastikus pikutanud. Waimuse tunda jõudis
kätte ja korraga nägin jäme peegelsildal
pinnal lugematu hulga näkineidusiid.
Kuldjuuksid vesirooside ehtes, kristallsil-
mad ja hamlad, sirged ja oalised kehad,
uduloorriüks näisid nad otsesta ilusad
ja meeldivad; ja nükenä oli nende süütu ja
liugles mäng, mis nad vesipinnal ürgasid.
Mängides ülespritsitud vesipiisad sünnitasid
mitmesugused vikerkaarvärvid. Ja süs kestis
korraga nende ühine ülimaine laul-
laul, mida ainult vaimude vallas võib kuulda,
nü rõlav, nü sügav, nü rängistav-
võttu. Ja, täiesti, ma olin siin laulust mõttes nü

kävasti vallatud, ei ma otsi ehinusi, kui
kõnaga enda ligidalt puulehtede kahinat
kuulsin.

— Öönavaras!... Tugevasti vilistades hüppa-
sin jalule ja jooksin sinna poole, kust kahinat
kuulsin. Aga ega varaski ei torkunud. Teades,
et hega lasta ei ole, katsus ta, näi ruttu kui
sai, tulnud teda päägeneda. Nähes, et ma teda
pimedas enam kätte ei saa, virutasin oma
kõrge tema jaksu mieldina sihis. Kestis väi-
ke karjatus, millele paar seimuseõna järgnes,
ja süs oli varas kadunud. Seisatasin, pää-
vasin püüsi tava poole ja lasin kuke maha.
Kõrgelükustas karjatus... süs oli kõin jälle väikes.

Tükk aega lonksin pimedas mööda lüradu.
Mitted olid öönavaraga juures. Kes väis ta olla?
Kas pidi ta tundud olma, või oli ta väras?
Kui julgete ja suurte lootustega algas ta oma
ettevõtte, ja kui haledasti ja õnnetult see temal lõp-
pus. Wümati heitsin jälle õlgedele pikeli püüsi aga õlge-
de sisse kaste eest päris. Mõtelnud näis val külas
näekineidude kodumaal Akhi vallas Wellamo lassis,
lasi ennast tarida ilusail näekineidudel, ja süs oli
tunund magama.

- S. - S. -

Wõhända: Kaeru Oppimise Ühing, "Tärvala"

A: 11 Laupäev 30 aprillil 1921 a. Tartu.

Kevade.

Kevade!

Nooruse rindades peidetud rõõmud!
Klõnnad selged ja sägarad...

Oied... ja lehed... ja puhkavad pungad.
Päikese paistele ilmuvad.

Kevade!

Kõiskal kõix noorus ja unuvad valud;
Laulud kuis kõlavad ilmale...

Vaimustus ärgates kurbuse pühil.

Õlud kõie hõiskavad - ilale.

Kevade!

Elul on kevade; - looduski ärkab...
Ärkab... ja kasvab... ja köduneb!
Fält kõig endiselt kattub - ja unub.
Unub, - kuid ühtlasi areneb.

1921. a.

John Fernwald.

Kas elu oli sellers... ?

Läbi aegade pilkuga mineviku raamatute
lehekülgi mis kaunistat elujuhtumisega inimes-
te targustusega; kus hugarvad kangelasnimed
moodustas rida aegade raamatusse. Kus unutilt
langevad põrmusse, aastasadu igavene ohjade
peersmehed.

Koides adra käsipuust, seemendes, küllides
nüüd saamuvad nad elurada, oakis surma,
mälestades maapealses Edenis, olnud veetlevat
muusikat. Mälestus manab esile, välja kus raiu-
sid orjad rohtunuid rünnaid ning peitsid vang-
si valusaid pisaraid masta mulda...

... Kas elu oli sellers, et hõisatus surusta
kõõst kumavaid käsi, raudu. Kas elu oli sellers,
et pürata kustund silmi vangikoone ritsaisse

kooneisse.

Kas elu oli selline, et rõhuda hõbedaxar-
valist pead kanna lähemale, et see ennem lan-
gaks ja naoks ning koha annaks tuete inime-
sele, kes ka kord hõbejuukseil hauda kasv...
... murest muljutuna vananeb.

... Pöörates teist lehedülge, liigame elu ...
elu surmas, elu sõjas, elu sõjariistade raud-
sest suust kangand. Luli punasest kildest.

Sääl nutab elu, vara surmale niid. kuul
vendade haardel; sääl sure uppuva isa
juures... sääl kuivatab elu verest nõrta-
ve haava lameja vaenlasele ning virgutab
koiide kosisele kiiklusele.

... Käartona laageb hingezid heinama
külmale mullale.

Kas elada on mõistud selline, et ta-
paks inimene inimest... Kas elada on mõis-
tud selline, et naarata ja häisata, hiivitada,
pilgata...?, et orjastada inimesi ning ise
kunda end jumalana, hävitajana,
kes vastab, kas elu on selline, et pilgata;
oleviku pahnas prüsata, kihjenditel kläerote

purus roomata, joobuda, nälgida, purustada, vihastada ning ohverdada mürgile; või on elu antud kosiselt elada, lunda isennast ja lunda teisi, ning olla tuntud kodule. . . .

Kas elu on antud pisaraid valada; noorana, käsihauda rööbada ning olla petetud ja üeldud: ma olen leidnud mida. ei otsinud.

Kas ohverdada noorus mürgile või kasvata hauda alkoholile ja olla vallat kinnast kodust, raiust elust. . . .

Kas elu on sellene . . . kes vastab?

K. Kesemets.

Kas olla või mitte olla.

Mõssavad tuule hood, murravad maha kohavas hies varu tammepuid, mis seisavad pimedas hämaruses vajunud sirksasse udusse, hämarusse. Tunde ladu kohab tuul ja toob lealid pimedasse metsapõue uudiseid ja värstust kaugelt päikesepaiste maalt. Mets kuu-

lab kaeblikult õhral päikese järel, ei või anda
seda, sest ta pääl lasub sinisjassune hämarus
teda kui raudsete nätega lagasi rutjudes pi-
medasse sügavusse.

Tixramisi teed otsides ja kobades läbi etri-
valla angesid, läbi praksi udu päikese kiired
peletasid ka emale ja hoid värskust kosula-
vat elujõudu, peletasid emale endise jõuetuse
ja laiduse. Endele udustussuurele sinisjale met-
sale on kevad käusnud! Nii on ka meie emar-
se kestiga liigu, kes oli orjuses, rõhumise all.

See, teiste kõrval vaenelaps, on jäädunud emale
dada praistit saetada, on jäädunud omanda-
da iseloomise ja au.

Kei jää see nii seisma, eda tule ka parrmat, kui
meie kodukese, kesti pojad ja hõkud ei aru
lõole, edasi õigust, armastust ja hõle lipu-
kirjaks võttes. Teame olema ja kahame alla
abiis, loeks ja auks kodule, kestile. Kui kor-
mal sind emarene, kodumaa, piin, mure ehk
südamevalu, siis tahan alla sulle abiis, võtta
mure sinu õlgadelt võimalust mööda oma kaa-
da ja piüen seda karmatada lauldes.

Tööd leha kodumaal, siis lõikavad selle töö-
vilja lulevasid pälvad mälestades endiseid
päevi.

Vabadus! Vaba Eesti. Nagu uut elujäändu
ja vaimustust rullab see sõna mu südamesse
ja nagu mässama löövad rahjutunded,
ääratud rahjutunded minu rinnas, nende
vastu, kes ei taha olla selle vabaduse kaits-
jains.

Nüüd paistab meil juba kolmet aas-
lat vaba Eesti päike, mis täiel ilul oma kü-
ri üle looravate aasade ja valkjassiniste kor-
me väljade laieli saadab. Need kiired olid
küll esiteks arglikud, kuid ikka uut jul-
gust ja jõudu juure koogudes on nad täiel
ilul särama hakanud.

Meie väime juba kolmet Eesti iseseis-
vuse aasta päeva pühikseda. Missugune suu-
repärane ja kaunis päev! Ei saa keegi neid
tundmasi minu rinnast röövida, mis sel
päeval sirma peituma hakkasid. Rõõmu-
hõiskid ja õnnesoovid kõlavad igalpool;
elagu vaba Eesti! Sellest tunnet koju jõud-

nuud Kalevi suurt röömu. Õks ükskord
mänginud Vanemuine tammikus röömu lau-
lu vabale Eesti, kuid mis oli vahetud -
pikk, tume orja õõ. . . . mis kui hävitav
kats rahvast kurnas, aga ta ei jäänud niid
võimseni välja surutada - sest Eesti paegade
põues oli veel lootust ja usku vabadusele.
See vabadus on aja kalli hinna eest võidet-
tud, õraraäkimata hinna eest, sest Eesti pa-
remad pojad on oma elu kimala ohverda-
nud, kuid kõik selle headmisega: Meie
oleme teinud, mis vaja oli. Nad on meile
küll iseseisvuse nurgakivi paigale pannud,
aga riinte ehitamine on meie hooleks jäetud,
sellaks peame kõik need külge panema, et
töö edeneks, sest muidu võib kõusev päike
enneaegu laaja minna. Meie noored oleme
ja tahame igalpool abiks olla, kus abi va-
ja on. Loomes jätavad Eesti vabariigi ja
soovime, et see vabaduse päeva pühitsemine
kestaks edasi põlvast põlveni ja et tulevast
põlvast vat saugelasi meele tuletavad, kes endid
isealimisi see on selgumata isamaale annud.

Lalli hõll.

Unelmid.

Flusad unelmid tulevast ilmast.

Hüljavaid piltisid sinna ma saän.

Kaugel --- nii kõrge! ... kes kählede ilma-
Kunstide jumalat ilmumas näen.

Kogu maaxera nii kahvatu, väise;

Midagi sisulist silmad ei näe.

Kunstid ja luule — kõik kaotab siin läise!

Mädanenud tugi ja küneline tee!

Kinuse vaheldus unelmid luua,

Võibida kaugel maailmade teest...!

Vägevad vaimud te templisse tõltan-
Laulud seal sünnivad pärlisest vuest.

1921. a.

John Fernvald.

Orja elu kujutus.

(Eesti rahva lauluõpetus)

Suvised õhtused ajad; kuld'karrana õh-
m. ad. pilved kes k lootuse kõlmu, paas
uda katab lootuse kauged mägesid, ei

raarata taevasina, millesse vaibunud orjade ohred
ja häda hiinded nü valusad; nad saadavad ha-
tes tummad pilved jumaliku sinasse, kus viirun-
dab kule tähti kuuvalt . . . kuuvalt.

Nad raiuvad, kaevavad, muuravaa
rohtunud rüncaid ning künnavad, seemen-
davad alus nälgas ja lahjad kui kooljad; nen-
de jünatud silg vajub haigades kõssi ning uu-
ti alustatare kibedasti löid . . . nende vaarast
ja valust laulab tasa, tasa jõe, jookstis
rohelistes sammelpimas viirendades päikesel
puurpunases dallas.

Lähemal kaasiku sõoval Pehis vaikib ja kuu-
latab äöpir nü vagusi orjade ebu silmitse-
des ning sulub haige südame raketud pisa-
rad looduse hälli . . . ta vaixis . . . valus pi-
sur vereb laugeli Talu tare korbseimud
kulnud hülgavad pisarait ning ragn ta-
haks ta neid püta lapsina murusse kum-
mardab alla poole, kuid pisar ei vere laugelt,
kamendaval kuuvalgel hülgavad need häma-
ruste tsaha

Uel enne kui ventav koit jõuab sim-

tad. Kõlt südisest hällist üle hingava ilma
enne uinuvate lindude hommikust teetust,
rõhuvad raskest raudsed kõlpad meie esi-
vanemate luuji. Hämaruses karjamaalt tallus
kõmistab väsinud jalg rastesel teel. Sihitusse
hämarusse saugenud rästide löögid ning
löödunud kõlaliste isaselged sõnad. Nad on
kõõl - orjad - meie esivanemad.

„Pisut peab ori magama
vähe unda uinutama,
vähe aega haigutama, j. n. e.“

Meile äeldakse, peavad vähe magama, vähe
puhkama, lõustas tasa, varjasi sammuma,
et si ärata südi sargis magajaid pereliituid.

„~~Tasa~~ ussi ummistaga,
usselinni liugataga,
et si hellikuid ärata,
pereliituid pelasta,
pau-eite ehmatele.“

Tuleb päev ilus ja värskel oma kuldse veibi-
dusega uuesti lubab algada tööd suurema jõuga,
näija puhunud hingetõde uue päeva hommikul.
Kuid, kes on puhunud, kes võib uut jõuga

lööd jalkata? Neid ei olegi. . . kumenevate
kurjade laga kõnnib keri kiltreid, kes rüüsimas
sunnivad, kaevama kihutavad, sejalades, van-
duades omi saguveni ära salates hommikust
hilja õõni. Tare suitsunud siintele heidab
neiuks, ränka käsivärvide veevõttes, väsinud
pilgud; ja kimal ei ole puhkust.

"Kivine hallikone!"

Ees võinud meres määrada,
mere kaldasid kasutada: "j. n. e.

Talalt kõlasid varjarellas lepitust,
loodus siisis pühkas ähtis, mille vohkides vilis-
tasid linnud, tuhanded linnud: . . . roheline
loodusertüüd hullitas orjalapsu tükivad sä-
dant. . . ka naitis. . . värisu. . . sügavale maapõue,
läiki manava sammeli langesid tema pisarad,
kallid põuepärlid, ning nüsatasid rohelises pin-
nas kõituvad pääsusilma, — ja pühapäeval
ei olnud tal vabadust, sellel talusel orjal,
ta süis pidi ka metsis loomade järel, hulka-
ma kotis kuivanud hõõne läikise leiba ja
kõtt nü küti, — ühesinda mihavas padri-
kus. . . . hallike rõõmus ka väike jookse.

määgimisega tema juure, nagu tahaks ta tea-
da, mis voolab selle poisukese lapselisel südant,
miks läigib temal pisar põlged ja miks on ta kurb
nii kurb nuttus, väriseva käe liigutusega
saadab ta loomakuse tagasi puhmastiseu
kätki ning suuab end uuesti põisale lähema-
le nagu emale, keda tahetakse võtta, ära vira..

Tuulokene maha ja õrn, kallab lohutatust
kuldkirjalisest lõhnavaast karikast ja sosin-
tab lapsele kõva tasa . . . tasa — kord
kuleb ingüri, Maarja ja kannab sind ära
süt murede maalt, kannab sind üles oma
valgesse kambrisse, kus — vabadus, rahu,
rõõm ja igavene äicline nooruskevad.
Siin ei ulata killrite kõueed, säääl ei ku-
mise kõrou käsud, ei . . . ei . . . säääl ainult
orjade koda, vaese orjalapse kullane kätri.

O. Allin.

Alev.

Alev. Väikene lagunenud majade kogu, millisse
nagu vastuse pilkena sattunud postimeja ja apter.

Viib alla andsid just need põhjust tsenisistlikel
võimudel teada alevies ristida. Käs teab?!

Lasudes suure linnadevahelise maa ääres
nägi ta välja kui mingisugune mahajäänud ko-
hane, nagu neid leida frondi läheduses.

Uduisel, külmal sügishommikul, kui tee-
äärised põlised kased jutustavad aegult, mis
ammu alnud, kui nende orstelt kitzub vahet-
pidamata ülelõigne rõskus, kui hakid valjusti
kisades püüvad valgel kõrrikornil, — siis
natab alv. Hakid kõdunenud sei-
nad koetavad end ägades üksteise vastu
jooksuvalaigutena.

Tihedalt vajub udu nende ümber hüglasena,
sirutus välja omi väimsaid käsi varsid,
püüdes lämmetada vanakesi

Katuselt aga vajuvad pisarad. Nen-
de kurkumishääl kostab vasarahospidena-
kostab ja suul velsamas. Udu hoieb ja
lämmetab.

Tumehallid korstnad — sügites
suurena öökullidena katusil — hingavad.
Süsxi elab see küsikuskaige. Tema juuretad

kehast käuset elu - vilets, kurb, igav
kuid süüski elu, järeljätmata, visa.

Keset poist länavat loziseb, nuvaside-
ga väänab, vutud hobusest . . . tema varjust.
Vanaris istab inimene --- kätt pannes suule,
kõhib ta. Sumbutetult kõlab see, alles täiili-
sis kokkuvõlas kõigeja, mis nii tagasi minet.

Täikese paiskisel, selgel päeval, kui lü-
gab elu nendes lagunenud lozudes, kui
kuuldes zepa haamilööke ja naiste rüüde-
- süis imestab älv . . . Traavad katusharjad
kõusevad kõrgele, vaadeldes nii kuttavat
ümbrust, otsides vastusi sõnatule küsimu-
sele: Miks olime siin? vastajad pole. Igauks
küsit seda iseji.

Älv aga imestab

Süis, kui sünnivad älvil elus sündmusel,
kui pilgatakse, vaieldakse, söömetakse,
palutakse, varestatakse, rõõvitakse, - süis
vaatab älv ükskõikselt, see on ju nü hari-
lin

Aprillis korraldab Koeru esitajate selts
ülekoollaslike „Noorte Püha“ mille esma-
vas peale laulude ja kergejõu võistlused lei-
duvad. Spordivõistlustel võitjatele kavatsitakse
hinnalisi auhinnad anda. Senni on sees ots-
larbees 7500 maa kinniseid taldmeid, millest summa-
rest hinda meduudid tellitad, väärtuslikka kir-
jandust ja kunstialbumid auhinnades ostetud.

Koerus ära peetavate „Noorte Püha“ paremaid
võitjad kavatsivad Tartu ülemaailmsete noor-
soo spordi olümpiadile sõita tegelikult võist-
lustest osavõtma. Ka Koeru naisõppurite hul-
gas on huvi tõusu spordi vastu närgata.
„Järvala“ juhatus kavatses Koeru Noorte
Püha ajaks Tartu Eesti Noorinoorsoo liidu
esitajate kohaile kutsuda.

Pisarad.

Täikene naeratab ilmale.

Pisarad langevad lüvale.

Kurbuse lapsed . . . pisarad
Voolavad.

Täikene hingeleer pilvete

Lüguib — ja ratabki päikese.

Kurbuse lapsed . . . pisarad
Voolavad.

Ümbrus nü kiki ja kõrbene;

Valud ju tangivad hingesse.

Kurbuse lapsed . . . pisarad
Voolavad!

Uulake pisarad lüvale,

Teiegi troostis nüüd hingele!

Kurbuse lapsed . . . pisarad
Voolavad!

F.F.

1921.

Wäljaandja: Kõne Ajakiri "Kõne" "Järvale"

Lõrre

N 12

14 mail 1921

II ad.r.

Kaeru Öppurite Uingu
ooo Järvala ooo Koolikandja.

Pisu :

1. Pennini ja tulevikus... Helarid.
2. 24 vabmar 1921... Mina.
3. Nad langvad... John Semvald.
4. Lõke N 11... eh, eh.
5. * * * John Semvald.

Seniini ja tulevikus.

Lühike on inimese eluga. Inimene on
ja lühike, et midagi rasulikuks lõpetada
võib.

Pikana tundub olema, kuid mäletades
minevikku, näib see olevat moment,
täis rüüat elu, kus rohkem halba kui
hääd. Ja südamis teusid salasoo lutt
maha, unustades paremast tulevikust

Üks, isinades suvmaimuna, algab
midagi, kuid see üksik raob, kuni teis
te hooliks, kes arjast vast unustunusexi
polnud, jääb täiendamine.

Kuid need tused! - Need isinuvad
jõuetulena, väetisestena, siin ja seal, ja
jonnakalena. Kõrvidub muinaslugu lühike,

vähist ja salast.

Ei saa salata, on ravnixene protent
neid, kel ajast tõine ettekujutus, kes tõsi-
selt aja juures, kuid on ka tagasikisnu-
iaid, tormajaid, kes radmaa lult kaasatua
nõuavad.

Ja sündinud, tekkinud võitlus, jonn
uud arundarad lõpuks uued minad, kes
kangekaelsetima sihi poole sihidid

See kestab: võitlus - võiduta kauas
ajaks, nõrgutades vaimlisi sidemeid,
pikendades eadust, lihtruss ajaks.

Hävinud senised põlvad, teusevad
uued, noored, - ainukesed, kes aja hääl
lõpuks suudavad rüa.

Kuid kas taigavad nemadki aiget
sihti?

Kas tahavad, kes osavad nemadki
olla hea aja eest võitlejad?

Sün ei tohi kahelda, noor - kasvunud
kes võitlest, need ei tule ...

Kõikjalena, vaid astuvad senna,
kuhu neil kohus — äige sihi poole
sammujate ridadesse.

Neile ei tule mõttelegi kahelda,
pilkarvalt naeratada, egoistlikult
kedagi silmata; nad ei süüsi
kas olla või mitte olla, need
teepoolst peame olema, kui tahame
alla riisikonna lüümed. —

Ei, vaid üks kõrvide eest!
Nad lähevad ja võidavad!
Lõpeb arusaamatuse riisikonnale
üks kaduvate päevadega, ühe
varemte aga lõhvit võidulepp.

Delarid.

24 veebruar 1921.

Näe, Eesti ka juba iseseisv! Imestavad suurriigid.

Jah, Eesti on iseseisv ja meie hõiskame! Meisamaa on vaba! Kui kaunis on see kuulda kõrvale. Olime ju küll kaua teiste suurriikide surve all. Nüüd kui unenäpu, ei müista enam mõtteki niisugust seisukohta ette kujutada kui ennem oli. Nüüd juba kõik näpu ununenud, kus meie juba kolmandas Eesti vabaduse aastas elame.

Meie oleme vabad ja väime kergelt hingata. Ja päevane, ko. kaua juba Eestile ei pööratud, tuleb jälle pilve tagant välja ja näitab, mille oma rõõmust siravad nägu.

Ja nüüd kui värske laps rõõmustab Eesti sulle üle ja muistades känni väga siutades.

hüüab, ja : „ Päikene, tule ühes mi-
nuga mängima ! ”

Ja - äisti elab, elab rõõmuga, nähes
et rahvas edasi püüab, lüües end vabana.

Ja nüüd, mil meie äisti kolmaaadat
vabaduse päha pühitseme - messagased
luudmused tekkisid siis meie südames, ku-
das kõrkas meie süda siis. Kõik taha
me elada - vabalt äistile !

Kõndides müüsiwa müüsiwa saate,
vaadeldes langenute sõjaväe haudu, mä-
letades neid, olime neile tänuks, sest
nimeid olid need, kes väsiid aja müüra-
gele, et meie vabalt hingata võime.

Wahivad unustamata kangelasid !

Tänu teil Maanalassi, siit sin ilmas
ei väi meie teil kätt pigistada.

Ja Isamaa ilu kõeldes, vaimlaste vöste
võideldes - kõlab kõrvu - ja unustas

- kerkil: onidagi, kuni jõual kurguni ja vaikselt verivõid pisarad meie palgile.

Kuid kes on sus need meie hulgas, kes näevad võimata nügustega meile raasa Franki-
jad, lähelprauemata jättes kõik need etu-
sad kõned.

...kõige näe! Üks niist eadine väijaosin,
teine sõjaväe-taunistusist tagasi koidaja ja
kolmas neigas, kõik naised ma sügusel.

Kuis julgite somnuda meie hulgas,
meie kerkil, kes meie raasa tunneme eest!

Tui - tema hävitajad. Kas mõtlete ka
kunagi selle pääle, missuguse kurnitöö teie
sellega olete korda saanud.

Missugune alatas tui - tui karkulü-
gad mõnised. Ja päikseugi, nihes niusuga
sõda kurnatuid, peidab end pidev taha, sest
tal on häbi. Hali näha eest püüa nä-

sõguseid, kes ei tunne kaasa oma na-
maad.

"Las' kasvame, me tause sugu, ja aote-
me mul tulla tüüd ---" Kui võim-
satt kostavad need sõnad, silmuna
noorelt. Noort unustavad mõnused sora
keemdes, näha on nende silmis leitud
tuld ja vaimustusega töötavaad nad oma
südamis, alati isomaa kasuks töötaja.

Taulevut, sina näid kõiki listi vaba-
duse puha pühitajaid. Sa tuled no meie
juure ja võimselt lootad sa lipe sugu, mei-
da hoiavad noorte mäed, ja raugeli vad
sa meie kulu kela: "Mu isomaa, mu õun
ja rööne". Vaimustusega laulavad noo-
red kaasa, läirivad silmil, eritusest ja
seval haalat. Isoge vanade silmis mäed vad
lõxeli tävad nooruse lülunee. Ka nomaad
tunuvad end täna noortena.

Ja korraga kostab hääl mulle kõrvu:
"Jüks mis sa traavid süü? Tule, sa oom
kõniba viltu nina alla!"

See oli üldiselt põisikesele, kes mindugi ju-
ba nii loiuult tüüsti koolilaste seasammus.
Põisikene vaotas juba raheldes ringi ja pidi
ringist väga minema, aga kas koolijä-
jalt kartes, või mõnel muul põhjusel jõi
ta oma kohale, mille üstla aga tüstelt
sõimata sai. Kui valus oli su kõi minu kõi-
vale. Inimuste külgas, kes omast heast laht-
misest korra tulnud, liiguvad nende vas-
kandid.

Õesti, ära kannu eianu naisugustid
omal pinnal, valmistada neid haud!

"Ringi käivad aja rakkad, rangelma-
ja netuga --"

Ja ajavõlas vares, peatada u sõia tida

kuigi, kuigi lida tarkistada puutari-
se ja vahesest tagasigi-tahelasse v. re. lada.

di. Charatas juba tagasi ei vor-
u. Ja meil noored, tahame need
olla, mis ajaga ühes saameuvad!

Mina

Nad lauevad.

— — — Nad lauevad.

Siinmas hävitav laine, muhava
khaag, müüser reue, need on põhju-
sed, mis sunnivad need lauevama.

Kes ei tervet eluga, puuetavate päskede
ja valmiva jünga - jätabvad nad too-
it lauevada.

Loodus aga on usumelne. Et nad sur-
va ei taha - mis küsib sest! Tä tahab-
ja see sünnib nü, sest varustest vägevamat

ahinõudega kavatada.

Surmarõõks valitub! Kuid peh-
tus on see: nagu nõiavõel langema sa-
ma — hääletult.

— — — Nad languvad!

Nad languvad, et ärgata kunagi uue
iluga, noorjõuga ja saavutada raskest
võitlusest püünaid laajajärgi. Suis kogub
energia, valmis püüna vastu igale vaen-
lastele võidelda ja võita!

Suis ei alanda nad oma jäid
enam ija nõiuse hulguse as. — — —

Enne aega tuleb langemine!

Enne möödumist aastasajad
Lühendad.

Seu aega muutub mõndagi!

1921.

Johu Fernvald.

Lõpe H 11.

Hei! Mõtle ja mõtle. Mis teha. Täna-
taut võrd mõtte mulla pähepanemise,
et kirjuta äigi selle. Lõpke H 11 kohta
midagi. No ei ma teha ka n
meelega kirjutada, pahandan vast re-
dagi, no sus on hull laht, aga kirju
tamata jätta - see käis vast mulla hin-
ge pääl.

Wastasin ja vastasin sida „Lõpet“
ja imestasin, missugune näganas
pilt talle algusse on pandud. Näis
mulla nagu tuttav olvat, olu nagu
kusagil enne näina. Oli ka midagi
mõnel tubata karbil, väi oli ta pu-
deli pildid, aga näina kida olu see
ei kindel.

Teinud kirjutus sehi ainsa

Waatasin öö, — äues ka kevade, jo
ikka autouli sellipävast su kevade na
pähe tännas. Kajakas. Si lea mis-
sugused rõõmud need autouli püüdetud on,
lappab teine ikka noist püüdet rõõmudest.
No peab üttema ikka, et õige vaimustav
töö, kus „elada häiskavade - elule“.

No si lea kas nad on siis juba kevade k
hestinud asina väi, — mis nad muudu kõi-
kavade. Aga lõppu lugedes hakkas kohe
näris eustne. „Allas, ännab ja kasvab ju-
la kõi „raatub ja köötub.“ Kõhik-
näriv, kui loetud sam.

Teine kirjutus, „Kas elu oli sellaks?“
jälles minu mõttes õige sügavad järged.
Alguses paistis naga tahaks kirjutaja va-
ru asju uutena ning hääduna unusti
ette tulla, kuid lõpus vist lookus sest
mõtest ja tuncel end väimelana, väite-
na, kel kuisimms elutul visti us:
„Kas elu on sellaks?“

See kolmas töö, hm, olles nüsugune
millest ma kõnelemata miida tahan
minna. Muud kui seda tahan äel-
da, et see „vaba Eesti“ kogu mu silmas
kirjures teji. Parast ei saanud
järgmist tüüpi lugidagi, 1900a järele
oli „vaba Eesti“ päigiti silme ees.

Küll see Fernvald on 1900a ühes vänge-
mees, käib tüne vaimude tempis
„pärlisest reest“ laulu töomas. Sellepärast
ta on neid na palju, muud kui valab
teisi aga valmis. Selle „Alevi“ ette
jäin kogu see laiade seisna, ei saa-
med kogu anegi, mis sääl taheti öelda
ei tea kas seal puudub elektri valgustus
või? —

Jah lõpp on 1900a alguse vastand, mis niid
ka seen. Alguses nüsugune „röömnud
prüks laekmine“ ja lõpuks korraga
„pissarad.“

Alguses leodud äitsesju pehkesid purgad

kuna lõpus kogu rümbes, tühi ja
kõrbene" ja aina muud see
pisarad vedavad.

El, eh.

*

*

Meenus! Kui palju lootusi, elu,
jõudu peitub see sõnas. Palju
unistatakse loodust, palju soovitakse,
lennatakse kõrgelt õhualda. Kuid
kõik maailmas on kaduv. Ka meenus
aitab, elutseb, kuid kasv rümbes,
järele jäävad ainult — mälestused.
Kui häa on siis mõelda tapasi
noorusse, häa, kuid riiklasi
valus, — valus, et olid jõutud saadud as.

John Fernvald.

Lõke

N 13)

III astr.

3. X. 21.

Kõnni õppurite ühingu
•• Järvala ••
häälekandja.

Kõrgelt lendaksin, saugelt tahaksin!
 Valdades, vabades, lüüaksin
 Kõhmetel, pilvedel, võtaksin
 Kuu künnil, ilusaid kannelde hääli
 Kõrvalt, kivist maailmade maoti
 Kõrgelt lendaksin, kausile tahaksin!
 Suurede templite allaksin
 Lunde ja maavikot kuulaksin
 Kõrgelt, saugelt ja unustaks kõike
 Kõike mis, näine ja madal ja väike
 Kõrgelt lendaksin, saugelt tahaksin!
 Tähtede sirise veruussin
 Lõulaid elust seal lüüaksin
 Armastust, du ja kõrgemat õune
 Lõulet ja ilu, kuid mitte vähe emme...

ohn, ternuall...

Kuljed.

Kevadel jätkime seljataha apitoo panime
raamatud korvade, et puhata pikast, väsi-
levast, talvisest sooltoist.

Kevadel, lühikamisi suured väis luoda sisemist
hüüdist roome u. kurbusega õppurite väiki-
rast, sõltumata pikkest, rahulolemist
ning õhkevat kingi olla mõtetiga vaba,
mis püüab talvisel olul rööndat äärraamatute
veergudele, keevade numbrite hulga.

Õppurite põlv südames soov: appuda
suvirohelisse loodusvõitidusse, ohverdada
tuhande naiselisele üle vabadusele —
suure, et puhata saines lillalises vullus
unne äärraamatute ... rüüsi.

Mitme suve jaoks läbi andmete
aegade ees loitis de värske, rüülastund
rõõmadega, kuratega, rüüsi me merr-
rannas ... rüüsi me de — merruavat, väiki-
vat murrat, u. rüüvat, armasit rüüvat, idavat
naerat ümardusult tantinat väimänge,

oleme mõtnud vägest kallast soovat münn-
teraid launaid, imetlenud päikse noole
muinasjutu liike mängu kujustusas vilt-
mitiult hingaval meri rinnal.

Oleme vetnud päevi mil punus elu rida
käsi lillilise püügi me pähe... loikus väike-
raud haavu hingesse, — ei calgi sarasraaid
ei calgi vaikiraid... väius mustavaid
spinnese mälestuse...

... kuid süski oli suvi, see vihas, me rida
lute me ilus... tida jumalaga jättes enaid
tunnime uuesti nootena, elavateina ent
oleme energilised, kui calgi ennem,
mis rilyendub puud röönduda tehe rime
saarutuda üsmärse mi siat ilus rime
talvepäivil, et saarutuda tarkust ning olla
valad!

Oh, alles täis suve üürkast, jõud puhand
valaduse roosilises hällis, ei tehes kehe calgo-
da õpcaastat nää väsinutene, ei julgens
kuidagi lootralt noigus pääga ja aralt
tervituda pikka elengut, mil teime olla

testis noortis kätis nooran vöidulippu!
Ei! killekuid! „Kaugelt näeme kodu
kasvama!“

Maad on turvis eedumaa, meid eotub
kordumaa! Maad, näeist olul kodu har
insuabine talvise! Su... kasindusem
võime avasitmit, hioatet. Huse narikat
tühendades!

O. Allik.

On inu inuimistm katmist igatsva pilou
suiselid kuningas-kuldai. On piiruse
peet. On meesait ümra näeäritoresse
ja laevase juure. On hünad seda ürgaja
kõnise. On seetä müäliraja kodanik.
Sest, vorse on olmas sellas võimsast tegu
kui roka ja roka jüce kohutava hää.
Kõnise vordab teise võime muurial ja
müesti sünni aval. On igapõlve müsti
sünni on eloumst jurem, tüüslidam.

tee, — ja muu tee on võitjate tee.

Tõepoolest, mis mõtet oleks muu võitlus,
kui muil puuduks usk võidusse!

Aga progressiivne evolutsioon ei käinud
on paratamatu ning võib isegi ligema-
le ja ligemale ideaalidele ja pääsudele.

Seda usume meie!

— 5. — 5. —

*

*

Miks rüüad mu närve, sinu ja hinge sinu,
mu väike, väike, daamen! Miks ilmud
mu ette kõik sügavamad und, kõik rahuli-
samat, tööd?

Miks tõstad oma mustad, pärisvadsilmaid
mu peale, sinu silmade mulle vähe? Ja
süüsi — oled nü armas, mulle ja
võrgutav! Sa rüüad mind halastama-
tult enesega avades uusi ilmu, seni
nägemataid, tundmataid. Kas teadma-
ta see sulle, et rüüad mu hinge rahulist,
armamatuid, et olemas Sinu, mu daamen.

alati väikiv, tasan, kuid süski, sõltan
Tõrni sünni-av?

Tui võiksin kordki vaadata, kast
mota Sind! Elus oled mulle üratand
du, kuid sa ku röövind.

Ue onnistatud- ja nutud!

John Ferrelid.

Fied.

Kalliskive pisardus mets; ahne tuul segas
kukkuvad pärlid, mid loopides tulle näk-
ku. Sügavas metsa rüps, sihitumas,
hulkaus ta teeta, segane pilk hõlvis abitu-
malt ringi otsides päikse kiert.

Ooh! tungis ta põlevast rinnast ring
ta langes mustalt kerkse. Loputa pime-
dus nägi ta meviti hambaid, forma-
vaid, hukkumaid. . . . Lõuetud, lüüetud
käed haarasid sammaldand, puid ning
sinijas näokene paitis end kulle hõlma
hirmu . . . hirmu, ouduse, pimeduse kätke
süs rüpses ta pime . . . unne minevikust, kus

suureks hämmari tulla endale mõeldas
inimesi... repse, roentari kus teritas
kõit verava valuga, hüüdis aema kaudu
uumi; inimesi... leudu, nütte, ohvrid,
kisa, lärmi, ning salaja pilkavat hiivitust.
Ta nägi und minevikust, kus mahe dal
chal tähistavas valgustas pimedast taas
kunjavaid inimühiri, ta nägi kuidas
kuusings end peitis, pilvini, et armastada
moapealist ummalast, et ei hõlataks valduse
aasi.

Kõlepisarais uinus t mets ta ruuma
keha kohal, ta seemis küünlus loodus, vate
ning kromplikult rekkusevutud käed
langusid viltsalt kovale.

Vilukas sööst arasta silmad ning ohkavus
ajus end alide rändaja. Ta läks edasi
kord kukkudes, kord vastu jämedaid tüve-
sid tormates ning siis uushi ohates, kord kuu va-
jades, istuma jäädes, kuni väinaks artus, ma-
niti, mis oli peitunud metsas kord hõäävut
muusika.

